

Dr. Ciril Kastelic, nov član SATENE

SATENA, Slovensko akademsko tehniško naravoslovno društvo, je v petek, 21. februarja 1997, sprejelo v redno članstvo dr. Cirila Kastelica. Društvo združuje strokovnjake, ki se ukvarjajo z raziskovanjem in uporabo metod tehničnih in naravoslovnih znanosti v Republiki Sloveniji. Sprejemanje članov tega društva je primerljivo s sprejemanjem v Slovensko akademijo znanosti in umetnosti (SAZU). Društvo združuje 79 strokovnjakov iz Slovenije. Dr. Ciril Kastelic je eden izmed 41 doktorjev znanosti, zaposlenih v slovenskem gospodarstvu in edini v ilirskobistriški občini.

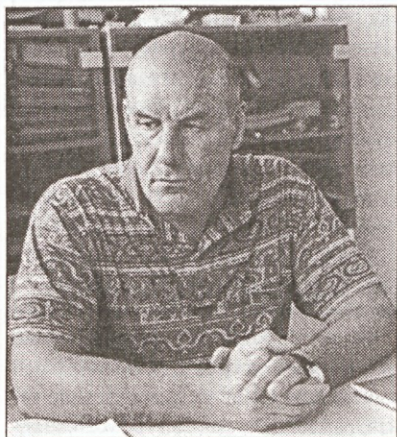
Izredno bogato razvojno delo, znanstveni in industrijski dosežki, še posebej na področju poliuretana, so bili nedvomno razlog za sprejem v omenjeno društvo. K temu so prispevale več kot 30-letne industrijske izkušnje v Plami. Med njegovimi dosežki izstopa avtorstvo oziroma soavtorstvo dveh patentno zaščitanih postopkov doma in v tujini. Postopka se nanašata na proizvodnjo ravnih in cevastih laminatov na osnovi poliuretanske pene ter na izdelavo laminatov na osnovi poliuretanskih plošč. V postopku patentne zaščite sta še dva industrijska postopka in napravi.

Med industrijskimi dosežki od leta 1966 do danes omenimo le najpomembnejše. Dr. Ciril Kastelic je prav gotovo zaslužen za oblikovanje in uvajanje novih tehnoloških in uporabnih usmeritev v takratni Plami na različnih področjih. Te so odločilno vplivale na rast in razvoj celotne Plame, kot tudi današnjih Plaminih družb. Tako je razvijal in uvajal nove tehnologije za proizvodnjo termoizolacijskih materialov, kar je bilo osnova za izgradnjo tovarne Izoterm.

Predlagal in realiziral je številne investicijske projekte na osnovi novih sodobnih tehnologij, razvitih v tujini in doma. Poliuretani-Plama imajo tudi po njegovi zaslugi sodobno opremljeno proizvodnjo mehkih pen, ki jih uvršča v sam svetovni vrh. Znanje in trdna razvojno delo je pokazal tudi v zadnjem obdobju pri uvajanju novih postopkov proizvodnje mehke poliuretanske pene.

Poliuretani-Plama so med stotimi tovrstnimi proizvajalci peti v Evropi, ki uporabljajo novo tehnologijo z ekološko neoporečnim penilcem za pene nižjih gostot; to je le ena od njegovih aktivnosti pri reševanju ekoloških problemov. Poleg bogatega znanja in izkušenj je k rezultatom njegovega dela prispeval tudi izreden smisel za spremljanje svetovnih razvojnih trendov, kar je vplivalo na izbiro pravilne usmeritve razvoja in rasti tovarne.

Med bogatimi profesionalnimi izkušnjami moramo omeniti tudi mentorstvo mladim kadrom. Je avtor številnih člankov, ki so bili objavljeni v mednarodnih publikacijah, svoje znanje pa posreduje za strokovnih srečanjih

doma in v tujini. Za svoje bogato znanstveno delo je prejel dve nagradi Sklada Borisa Kidriča ter več občinskih in državnih odlikovanj ter priznanj.

Dr. Ciril Kastelic je zaposlen kot direktor razvoja v družbi Poliuretani-Plama iz Podgrada.

Dr. Cirilu Kastelicu

novemu članu
Slovenskega akademjskega
tehniško naravoslovnega društva
SATENA

iskreno čestitamo!

Sodelavci

POLIURETANI
plama

Stavka v Lesonitu

Težavam delniške družbe Lesonit, s katerimi se že dolgo otepa, ni videti konca, a zdi se, da najhujše šele prihajajo, saj je stavkovni odbor zaradi kršitve splošne kolektivne pogodbe napovedal stavko, ki se bo začela v ponedeljek, 3. marca, ob 10. uri in bo po besedah predsednice stavkovnega odbora Majde Primc trajala do izpolnitve zahtev. Stavkovni odbor zahteva sklic skupščine delniške družbe, ki naj delavcem jasno odgovori na vprašanje, ali bodo obdržali delo ali ne, izplačilo zaostalih prejemkov in plač za januar ter poračun premalo izplačanih plač za obdobje od januarja 1995 do maja 1996.

Problemov največjega ilirskobistriškega podjetja, ki ima 529 zaposlenih, so se že večkrat dotaknili tudi člani občinskega sveta, nazadnje 1. februarja, ko so na podlagi znanih informacij z zaškrbljenostjo ugotovili, da je stanje v Lesonitu zelo resno. Poudarili so, da je v Lesonitu zaposlenih kar 25 odstotkov vseh delavcev v občini in da bi njegov stečaj pogubno vplival na vse veje gospodarstva, povzročil revščino in množico socialnih problemov. Županu so naročili, naj s pomočjo bank, poslovnih partnerjev in resornih ministrstev še naprej sodeluje pri reševanju težav v Lesonitu, ki mu bo v okviru svojih možnosti in pristojnosti pomagal tudi občinski svet, čeprav bi ga moral seznaniti s konkretnimi podatki. Sklep je bil soglasno sprejet, z njim pa je bila seznanjena tudi Lesonitova uprava.

V gradivu za 28. sejo, ki bo zadnjega februarja, so člani občinskega sveta prejeli tudi kratko "Informacijo o prizadevanjih za sanacijo Lesonita", ki jo je podpisal predsednik uprave Marko Čeretič. V njej je rečeno, da je Lesonit v lanskem letu posloval z izgubo, ki znaša okoli 520 milijonov tolarjev, nekrute izgube pa bo za 220 milijonov tolarjev manj - toliko naj bi jo pokrili iz tako imenovanih rezervacij. Poslovanje z izgubo

je imelo za posledice čedalje večjo nelikvidnost, zamude pri plačevanju dobaviteljem, zmanjšanje ali celo prekinitev dobav surovin in mazuta ter grožnje z odklopom elektrike. Vse to je povzročilo zmanjšanje proizvodnje, neredno izplačevanje plač in pošiljanje delavcev na čakanje.

Uprava je zaradi tega pripravila sanacijski program poslovanja v naslednjih treh letih, ki je predvideval povečanje prodaje ter nižje stroške proizvodnje tudi na račun zmanjševanja števila zaposlenih, a ga Splošna banka Koper, ki jo je Lesonit zaprosil za 250 milijonov tolarjev kredita, ni hotela podpreti, po februarjem sestanku z ministrom za gospodarske dejavnosti pa je pripravljena dati kredit z državnim poroštvom samo v primeru, če se Lesonit reorganizira v holding s hčerinskimi družbami, kar bi po mnenju strokovnjakov v navezi z enim ali več poslovnimi partnerji omogočilo bolj racionalno organizacijo oziroma znižanje stroškov proizvodnje.

Če bo Lesonit našel ustrezne partnerje, ki se bodo vključili v sanacijo, naj bi za sedanjí obseg proizvodnje zadostovalo 350 delavcev, ostalim pa bi morali poiskati delo v drugačnih proizvodnih programih ali kje drugje.

Športnice in športniki leta 1996

Športna zveza Ilirska Bistrica je v soboto, 22. februarja, v Športni dvorani OŠ A. Žnideršiča skupaj z domačim roketnim klubom organizirala dan rokometu in podelila priznanja najboljši športnici, športniku in ekipi ter mladim in obetavnim športnicam in športnikom lanskega leta.

Plakete Janka Kovačiča so prejeli (na fotografiji z leve) strelka na glinaste golobe TAMARA MATKO, lokostrelec ANDRAŽ ČELIGOJ in ČLANSKA EKIPA KARATE KLUBA ILIRSKA BISTRICA (Kristofer Štemberger, Domen Gobec in Robert Čurlič), diplome pa Nejc Glavaš, Špela Muha, Andrej Primc in Mladen Kablar (Karate klub Ilirska Bistrica), Urška Hrvat in Jan Šuštar (Lokostrelski klub Ilirska Bistrica) ter Mojca Klanšček (OŠ D. Ketteja in Atletski klub Postojna).

Pred nekaj sto obiskovalci sta, v preporu večurnega programa dneva rokometu, priznanja podelila župan Stanislav Prosen in predsednik SZ Ilirska Bistrica Mitja Škerlavaj, ki je poudaril lanske uspehe posameznikov, klubov in športnih dejavnosti v primerjavi s preteklimi leti.

Sklep o podelitvi priznanj je sprejel Izvršni odbor SZ v skladu s predlogi posebne komisije, ki je obravnavala vse prispele vloge. Rezultate in obrazložitve nagrajencev objavljamo na zadnji strani.

Na vrsti sta vladi Slovenije in Hrvaške

Državna meja je Sloveniji in Hrvaški prinesla vrsto sprememb. Ljudje, ki živijo ob njej, nikakor ne morejo razumeti, da je tako toga, saj je pretrgala celo vrsto dolgo časa nastajajočih življenjskih povezav, še vedno pa močno ovira, če že ne onemogoča, prav sodelovanje na gospodarskem področju. Maloobmejnih prehodov, ki bi življenje ob meji v marsičem olajšali, še vedno ni. O vseh teh problemih občani na obeh straneh meje formalno in neformalno veliko govorijo, vsi pa se strinjajo s tem, da je treba vso to problematiko čimprej rešiti in odpraviti vse nepotrebne omejitve. Kljub temu se vse vezi le niso razrahljale, čeprav niso niti približno take, kot bi morale biti. Zdi se, da obe državi ne moreta ali ne želita urediti spornih vprašanj, zato ju je treba po mnenju komisij za mednarodno, medobčinsko in obmejno sodelovanje občin Ilirska Bistrica in Matulji, ki sta se sestali 5. februarja v Rupi, vzpodbuditi s posebno izjavo.

Če bosta skupno izjavo podprla oba občinska sveta, jo bosta občini Ilirska Bistrica in Matulji naslovili na vladi Republike Slovenije in Hrvaške z zahtevo, da začneta čimprej urejati toliko časa prezrto obmejno problematiko.

Po mnenju komisij bi morali obe občini postati maloobmejni območji z vsemi znanimi rešitvami in ugodnostmi za prebivalce in gospodarske subjekte, ki jih pozna razvita Evropa. Odprti problemi, ki jih imata Slovenija in Hrvaška, sta poudarili, ne bi smeli vplivati na reševanje tako pomembnega vprašanja za ljudi ob meji.

Komisiji predlagata obem državam, naj na mednarodnih mejnih prehodih Jelšane-Rupa in Starod-Rupa vzpostavita maloobmejni prometni režim po posebnem pasu za vse tiste, ki živijo na maloobmejnem območju, uredita že dolgo zahtevana maloobmejna prehoda Starod-Mune in Sušak-Lisac, omogočita nemoten pretok maloobmejnega prometa, dvolastnikom pa s posebnimi

zne carinske in zunanjetrgovinske predpise za maloobmejna področja.

Člani komisij in predsednika občinskih svetov Zorko Šajn in Claudio Jelenić so razpravljali tudi o nekaterih drugih problemih, ki zadevajo obe strani, predvsem o spornem odlagalšču komunalnih odpadkov v Jelšanah, nekoliko manj pa o oskrbi nekaterih naselij na Hrvaškem z ilirskobistriško vodo in o pokopavanju hrvaških državljanov na jelšanskem pokopališču.

Občini Ilirska Bistrica in Matulji naj bi se v doglednem času še pobratili.

avto JEREB SEAT

SEAT CORDOBA

5.000 DEM pologa in

59 obrokov po 336 DEM

IZREDNA PRILOŽNOST

AVTO JEREB - Polje 21 (Prodajni center Ruda) Izola
Tel.: 066/62-424 Fax: 066/67-854

PROMET

Za večjo varnost otrok v cestnem prometu

Občinski svet je 1. februarja sprejel sklep o ustanovitvi Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Ilirska Bistrica (SPV), ki ga je leta 1991 ukinila nekdanja skupščina. Večji del njegovih nalog je do začetka leta 1995, ko je postal del Upravne enote Ilirska Bistrica, opravljal občinski oddelek za notranje zadeve. V skladu s spremenjeno zakonodajo lokalnih skupnosti in drugačno vlogo upravnih enot, je ilirskobistriška občina kot ena izmed zadnjih v Sloveniji ponovno dobila "posvetovalno, v določenih primerih pa tudi odločilno institucijo za sprejemanje odločitev na področju varnosti cestnega prometa". SPV (sestavlja ga 12 članov, ki jih bo imenoval župan) bo svoje glavne naloge uresničeval s pomočjo komisije za tehnično urejanje prometa in komisije za prometno vzgojo v šolah in vrtcih.

SPV si bo skupaj z državnimi in občinskimi organi, s starši, šolami, organizacijami, podjetji itd. prizadeval za večjo varnost v cestnem prometu, za izobraževanje predšolskih in šoloobveznih otrok, ki ga bo izvajal s pomočjo mentorjev prometne vzgoje ter vsakoletnih akcij Republiškega SPV, odboru za komunalo in promet oziroma občinskemu svetu bo predlagal ukrepe za izboljšanje varnosti, obravnaval bo vloge občanov ter krajevnih skupnosti v zvezi z urejanjem prometne varnosti v naseljih, sodeloval bo pri izdelavi prostorskih aktov, ki obravnavajo prometni režim ter umestitev parkirišč v naseljih in pri reševanju problematike, ki se nanaša na tehnične pogoje za opravljanje prevozov v cestnem prometu. Sredstva za delovanje SPV bo zagotavljala občina, Republiški SPV, donatorji in sponzorji.

Varna šolska pot je eden izmed pogojev za uspešno odvijanje pouka. Začetek novega šolskega leta je lani še posebej zaznamovala akcija "Vozimo pametno", ki jo je v sodelovanju z ministrstvom za šolstvo in šport ter ministrstvom za notranje zadeve pripravil Re-

publiški SPV. Zasnovana je bila s ciljem, da bi preprečili prometne nezgode, v katerih so udeleženi otroci na poti v šolo in domov. Tistim učencem, ki stanujejo več kot 4 kilometre od šole prevoz v celoti financirajo občine, za tiste, ki imajo do šole manj kot 4 kilometre pa od začetka šolskega leta 1996/97 skrbi ministrstvo za šolstvo in šport, ki je pripravilo merila za ugotavljanje nevarnih poti v šolo.

Če bo pristojni organ za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ugotovil, da je njihova varnost ogrožena, bodo imeli tudi otroci iz ilirskobistriške občine, ki stanujejo manj kot 4 kilometre od šole možnost do brezplačnega prevoza, saj jim ga zdaj sofinancirajo starši (od 1. do 4. razreda 1.200, od 4. do 8. razreda 2.000 tolarjev mesečno). Varnost učencev je po kriterijih ministrstva in Republiškega SPV ogrožena v primerih, ko prihajajo v šolo po magistralnih, regionalnih ali lokalnih cestah, ki nimajo urejenih površin za pešce, ko morajo prečkati nevarne cestne odseke in tam, kjer se je zgodilo že več nesreč, v katerih so bili udeleženi pešci.

V ilirskobistriški občini se otroci vozijo v šole s šolskimi kombiji in avtobusi koprškega podjetja I & I. V Podgradu, Jelšanah, Kuteževem in Knežaku opravljajo prevoz samo s kombiji, na Pregarje vozi učence le avtobus, v obe mestni šoli pa avtobusi in kombiji. Odbor za družbene dejavnosti bo občinskemu svetu pri obravnavanju osnutka proračuna za leto 1997 predlagal, da kompletan prevoz odda podjetju I & I zaradi zahtevne in stroge zakonodaje glede varnosti, tehničnega stanja vozil, licenc (vsi kombiji z več kot 10 sedeži so po novem avtobusi) in tudi zaradi izboljšanja strukture javnih prevozov. Če bo občinski svet sprejel predlog odbora, bo koprski prevoznik kupil tri nove avtobuse, vse šolske linije pa bodo dostopne tudi za občane.

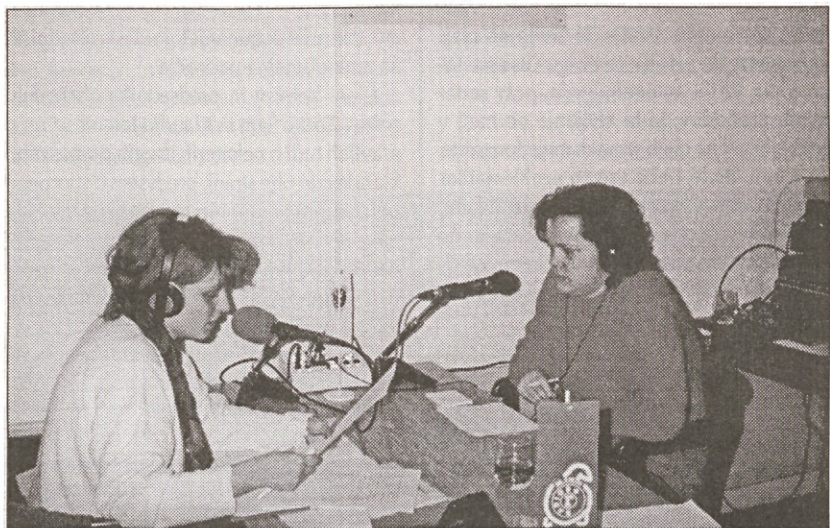
Ker je v ilirskobistriški občini zelo malo urejenih površin za pešce, veliko šolskih poti pa vodi po regionalnih in magistralnih cestah, na katerih je vsak dan več vozil, je večina osnovnih šol že prijavila zahteve za organiziranje brezplačnih prevozov, ki jih bo obravnaval občinski SPV. Če bo sam ali s pomočjo policije, upravljalca cest ali prometnih strokovnjakov ocenil, da so zahteve upravičene, bo občina z njimi seznanila ministrstvo za šolstvo in šport, čeprav še ni jasno, kdaj bodo šole lahko uveljavljale pravico do brezplačnega prevoza učencev, ki stanujejo manj kot 4 kilometre od šole.

PROMET

Če ne živite v mestu, morate plačevati več

Lanskega novembra so bile v ilirskobistriški občini izvedene volitve v svete krajevnih skupnosti, ki jih je po statutu 20. Po naknadnih volitvah v KS Hrušica in nekaterih vaseh (Bač, Trpčane in Zarečica) so vsi kraji, razen Trpčan, dobili predstavnike v svetih krajevnih skupnosti. Ker zakon o lokalni samoupravi omogoča ustanovitev novih KS ali odcepitev posameznih naselij od obstoječih, so v nekaterih vaseh razmišljali tudi o tem, enaindvajseto krajevno skupnost pa so na decembrskem referendumu izglasovali le v Jasenu, čeprav bo njen status opredeljen šele takrat, ko bodo svetniki spremenili občinski statut. Sedanji sveti krajevnih skupnosti imajo mandat do konca leta 1998. Da bi občinska uprava novoizvoljene predsednike seznanila s spremembami lokalne samouprave ter jim pojasnila način delovanja in financiranja krajevnih skupnosti, jih je povabila na sestanek, ki je bil v soboto, 15. februarja.

PRIDOBITVE

Studio Radia 94 v Domu na Vidmu

Radio 94 iz Postojne je v petek, 14. februarja, prvič oddajal iz novega studia v Ilirski Bistrici, ki so ga njegovi sodelavci uredili v prvem nadstropju Doma na Vidmu.

Po besedah Silve Bajc, glavne in odgovorne urednice postojnske medijske hiše, ki se je v nepolnih treh letih delovanja priljubila množici poslušalcev na obeh straneh Snežnika, je studio, čeprav majhen in odprtega tipa (voditelji, gostje in tehniki so v istem prostoru in ne ločeni), pomembna pridobitev za vse, še posebej pa za pet stalnih sodelavcev z Ilirskobistriškega, saj jim bo omogočal boljše pogoje za delo pri pripravljanju tonskih

prispevkov. Za zdaj bo v domu na Vidmu le produkcijski studio; ko bo dobil še dodatno opremo in linkovsko ali celo optično povezavo s Postojno, pa bo Radio 94 - tako sta zagotovila direktor Sandi Curk in tehnični direktor Pepi Sajovic - iz Ilirske Bistrice redno oddajal del svojega programa.

Na sliki: Petra Škrli (levo) in Dolores Čekada sta sprejemali telefonske klice poslušalcev, ki so odgovarjali na nagradno vprašanje.

Predsednike svetov je seveda najbolj zanimala vsota denarja, ki je namenjena za naložbe in osnovno delovanje krajevnih skupnosti. Tajnik ilirskobistriške občine Ivan Barba se ni mogel izogniti ugotovitvi, da ga bo za vse želje in načrte tudi letos premalo. Za naložbe je v osnutku letošnjega proračuna, ki ga bo občinski svet začel obravnavati 28. februarja, predvideno le 17 milijonov tolarjev. To je seveda precej manj od pričakovanih, saj so krajevne skupnosti lani prijavile kar za 300 milijonov tolarjev naložb, dobile pa so le petnajstino. Za najnujnejše delovanje krajevnih skupnosti je predvideno 10 milijonov tolarjev, denar pa se bo po novem delil glede na velikost in število prebivalcev v posamezni krajevni skupnosti.

Krajevne skupnosti na podeželju, ki hočejo odpraviti večje pomanjkljivosti v svojem okolju (asfalt, pokopališča, kanalizacija itd.), so prisiljene uvajati samoprispevke, to pa je Krajevni skupnosti Ilirska Bistrica velikokrat prihranjeno. Predsedniki svetov krajevnih skupnosti, zlasti Anton Šenkinc (KS Šembije), so se na sestanku zavzeli za to, da se način financiranja podeželskih in mestne krajevne skupnosti čimbolj izenači, saj se mestne potrebe največkrat financirajo iz proračuna.

OBVESTILO

Krvodajalska akcija

Občinska organizacija Rdečega križa Ilirska Bistrica vabi vse občane, da se udeležijo krvodajalske akcije, ki bo v torek, 18. marca, med 7. in 13. uro v prostorih Rdečega križa in gostišča Baša, Bazoviška cesta 28.

DAVČNE NAPOVEDI

Dohodnina 1996

Glede na to, da se 'Napoved za odmero dohodnine za leto 1996' izpisuje po enakih zakonskih osnovah kot za leto 1995 (razen nujnega dodatnega vpisa davčne številke ni drugih novosti), želimo v tem sestavku podati le organizacijo sprejemanja napovedi v naši davčni izpostavi. Ta bo sledeča:

- do vključno 21. 3. 1997 lahko vsak odda napoved v prostorih izpostave v času uradnih ur,
- od 24. 3. 1997 do vključno 1. 4. 1997 bo sprejemanje organizirano v prostoru Krajevne skupnosti Ilirska Bistrica (ista stavba, v kateri je tudi izpostava) s sledečim urnikom:
 - a) od 24. 3. do vključno 28. 3. 1997 bo urnik od 7.30 do 17.00 ure s prekinitvijo od 11.00 do 12.00 ure,
 - b) v soboto, 29. 3. 1997, bo urnik od 8.00 do 13.00 ure,
 - c) v torek, 1. 4. 1997 (ker je 31. 3. 1997 praznik), od 7.30 do 17.00 ure.

Sprejemanje napovedi v krajevnih uradih Podgrad in Knežak zaradi slabšega odziva v preteklih letih ne bo organizirano, vsak zavezanec pa lahko pošlje svojo napoved po pošti na naslov: **Davčna izpostava Republike Slovenije, Urad Postojna, Izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica, s pripisom 'Dohodnina'.**

Poudariti želimo le še to:

- da bomo sprejemali samo že izpisane napovedi, ki bodo opremljene z vsemi osnovnimi podatki (EMŠO, davčna številka, številka upokojenja),
- da se dokumentacija za dokazovanje resničnosti navedb ne prilaga, razen za uveljavljanje dejanskih stroškov, kar pa pride v poštev le pri virih z oznako 19, 54, 56, 57, 61, 62.

Na koncu pa velja še enkrat opozoriti, da podpisano napoved oddate pravočasno in pravilno izpolnjeno s ciljem, da bodo tudi odločbe o odmeri dohodnine pravilne in brez posledic za zavezanca.

Februar 1997

DAVČNA UPRAVA RS, URAD POSTOJNA,
IZPOSTAVA ILIRSKA BISTRICA

PREJELI SMO

Peticija

Krajani vasi Šembije in člani agrarne skupnosti Šembije protestiramo proti realizaciji sodnega sklepa motenja posesti, s katerim je podjetje SGP Primorje, p.o. Ajdovščina naloženo, da na zemljišču, ki je last agrarne skupnosti Šembije in po katerem že več kot 100 let poteka vaška pot, ki jo vaščani uporabljajo kot dostop do vasi in posameznih stanovanjskih hiš, izvede gradbena dela z odstranitvijo asfalta z vodovodnega jaška, ki se nahaja sredi te poti in naj bi pripadal vaščanu Joškotu Delostu.

S to peticijo vsi podpisniki protestiramo proti nezakonitemu sklepu temeljnega sodišča v Kopru, enota Ilirska Bistrica, sedaj Okrajnemu sodišču v Ilirski Bistrici, in Višjega sodišča v Kopru, saj bi moralo v pravi zaradi motenja posesti upoštevati, da s tem postopkom posega v temeljne pravice vaščanov Šembij in agrarne skupnosti Šembije kot lastnika spornega zemljišča, ki pa sploh niso imeli možnosti v postopku sodelovati. V motenjski pravi je bila tožena stranka SGP Primorje, ki s to zadevo nima nič, zato v postopku tudi ni mogla varovati zakonitih interesov pravnih upravičencev. SGP Primorje je bilo zgolj izvajalec del polaganja asfaltne prevleke po obstoječih vaških poteh po naročilu Krajevne skupnosti Šembije, ki je ob sodelovanju vseh vaščanov pripravila teren za asfaltiranje in plačala opravljena dela.

Sedaj se od SGP Primorje terja, da na obstoječi vaški poti, ki jo posamezni vaščani uporabljajo za svoje potrebe in na zemljišču agrarne skupnosti Šembi-

je, odstrani asfaltna prevleka, last vaščanov vasi Šembije.

Vaščani smo prepričani, da se ne glede na to, da je sklep pravno močan, ne more izvršiti, saj bi to pomenilo zatiranje vsakega pravnega reda, izvršitev kot jo terja sodišče pa bi bila na ravni barbarskega ravnanja iz časov, ko za sebnost lastnina in pravni red nista bili posebni vrednoti, ampak le privilegij posameznika, kar je v tem primeru očividno, ko je sodišče na podlagi lažnih izjav, nepreverjenih dejstev in nezakonitih odločb pripisalo lastništvo spornega zemljišča tožniku, mimo vednosti in soglasja zakonitih lastnikov in uporabnikov tega zemljišča.

Podpisniki* zahtevamo, da se z izvršbo, ki bi pomenila čisto škodno delovanje za dejanske lastnike in uporabnike zemljišča, počaka in odloži dokler ne bodo razčiščene vse nepravilnosti, ki so bile storjene v tem postopku na škodo lastnikov in uporabnikov zemljišča in dokler ne bo razčiščen obstoj objektov na spornem zemljišču.

Če se zahteva podpisnikov te peticije ne bo upoštevala, bo to dokaz, da je vedno možen zakon močnejšega porinko zakonitosti in ob podpori uradnih organov, kar vaščani vasi Šembije lahko smatramo kot čisti barbarizem in teror oblasti nad občani.

Občani in podpisniki peticije bodo z javnim protestom preprečili državno samovoljo dne 28. februarja 1997. Šembije, 22. 2. 1997

* Imena 134 podpisnikov so v uredu ništvu.

PRILOŽNOSTNI POŠTNI ŽIG

23. zimski vzpon na Snežnik

V letu 1997 slavi Planinsko društvo Ilirska Bistrica 90-letnico življenja in dela. Društvo sodi med starejša slovenska planinska društva. Ustanovljeno je bilo 12. avgusta 1907 kot 16., Ilirskobistriška podružnica Slovenskega planinskega društva v Ljubljani in je skupaj s Slovenskim tržaškim planinskim društvom najstarejše planinsko društvo na tem delu slovenske Primorske. Proslavljanju tega lepega jubileja bodo posvečene prav vse društvene prireditve v tem letu. Tako tudi letošnji, že 23. ZIMSKI VZPON NA SNEŽNIK, ki bo letos v soboto in nedeljo, 8. in 9. marca 1997.

Prav zimski vzponi na Snežnik predstavljajo največjo in najbolj odmevno vsakoletno društveno prireditev. Pod skrbnim vodstvom planincev organizatorjev se v dvodnevem pohodu povzpne na zasneženi vrh Velikega Snežnika več kot štiri tisoč ljubiteljev te razgledne, 1796 m visoke gore, najvišjega vrha slovenskega Krasa in najvišje izvenalpske gore v Sloveniji.

Tudi ob letošnjem zimskem vzponu bo na Snežniku delovala najvišja zimska pošta v Slo-

veniji, ki bo uporabljala poseben **PRILOŽNOSTNI POŠTNI ŽIG**. Žig je oblikoval domačin **Romeo Volk**, ki je s simboli in obliko želel poudariti letošnjo posebnost, ko je Snežnik dobil svojo prvo pošto znamko. Ob ris zasneženega Snežnika sledi fotografskemu posnetku **Hinka Poročnika**, ki ga je uporabil tudi oblikovalec snežniške znamke **Boštjan Kenda Botas**.

Za to priložnost je domače PD po fotografskem posnetku

Hinka Poročnika založilo tudi **ZIMSKO RAZGLEDNICO SNEŽNIKA**, ki skupaj s pošto znamko in priložnostnim poštnim žigom tvori tako imenovano **MAKSIMUM KARTO**, tako cenjeno med filatelisti.

In še malo statistike. Tokratni priložnostni poštni žig, ki so ga domači planinci pripravili s pomočjo *Primorskega numizmatičnega društva Ilirska Bistrica* in *Filatelistične sekcije Pošte Slovenije, PE Koper*, je 10. žig snežniške pošte in prvi s pošto številko **6259 SNEŽNIK** samostojne slovenske pošte. Obenem je to že 26. priložnostni poštni žig, s katerim bistriški planinci obeležujejo eno izmed svojih pomembnih pridobitev na področju Snežnika. Najpogostejša oblikovalca priložnostnih pošt-

nih žigov na Bistriškem sta **Edo Seles**, ki jih je oblikoval 19, ter **Romeo Volk**, ki mu je tokratni žig že dvajseti po vrsti.

Cestitke!

Vojko Čeligoj

PROGRAM FILMOV V MARCU

TRAINSPOTTING, škot. barv., thriller-drama; režija: Danny Boyle; igrajo: Ewan McGregor, Johnny Lee Miller, Kevin McKidd Carlyle, Kelly MacDonald; 1. in 2. marca ob 20³⁰.

KRETEŃKOVI, amer. barv., komedija; režija: John Landis; igrajo: Tom Arnold, Jessica Landy, Bug Hall, Alex McKenna, Christopher Lee; 1. in 2. marca ob 18. uri.

KLUB VRAŽJIH BABNIC, amer. barv., komedija; režija: Hugh Wilson; igrajo: Goldie Hawn, Bette Midler, Diane Keaton; 6. in 7. marca ob 20³⁰, 8. marca ob 18. uri, 9. marca ob 20³⁰.

MOJ PRIJATELJ FLIPPER, amer. barv., komedija; režija: Alan Shapiro; igrajo: Paul Hogan, Elijah Wood; 8. marca ob 20³⁰, 9. marca ob 18. uri.

NOTREDAMSKI ZVONAR, amer. barv., risanka; produkcija: Walt Disney; 13. marca ob 20³⁰, 15. in 16. marca ob 18. uri.

BLISK SMRTI, amer. barv., thriller; režija: John Gray; igra: Steven Segal; 14. marca ob 20³⁰, 15. marca ob 18. uri.

OUTSIDER, slo. barv., thriller; režija: Andrej Košak; igrajo: Davor Janjić, Zijah Sokolović, Nina Ivanič, Uroš Potočnik, Esad Babačić, Miranda Caharija, Jure Ivanušič, Danijel Malalan, Demeter Bitenc; 15. in 16. marca ob 20³⁰.

SPACE JAM, amer. barv., komedija; režija: Joe Pytko; igrajo: Michael Jordan, Zajček Dolgouhec, Wayne Knight; 20. marca ob 20³⁰, 22. in 23. marca ob 18. uri.

ŠTIRI SOBE, amer. barv., omnibus-komedija; režija: Allison Anders, Alexandre Rockwell, Robert Rodriguez, Quentin Tarantino; igrajo: Tom Roth, Bruce Willis, Marisa Tomei, Madonna, Quentin Tarantino; 22. in 23. marca ob 20³⁰.

SLEEPERS, amer. barv., thriller; režija: Barry Levinson; igrajo: Kevin Bacon, Robert De Niro, Dustin Hofman, Vittorio Gassman, Brad Pitt; 28. marca ob 20³⁰, 29. marca ob 18. uri, 30. marca ob 20³⁰.

NE ZALJUBI SE, KO SI ŽE MRTEV, amer. barv., thriller; režija: Gary Fleder; igrajo: Andy Garcia, Christopher Lloyd, William Forsythe, Steve Buscemi; 29. marca ob 20³⁰, 30. marca ob 18. uri.

Pridržujemo si pravico do spremembe programa!

Snežnik

Naslov uredništva: Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124
Ustanovitelj: Borislav Zepulović
Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zepulović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevc, Franc Gombač, Nko Spetič (predsednik)
Urednik, novinar in lektor: Branko Zidaric
Urednik športne strani: Zdravko Debevc
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1600 izvodov

PUST 1997

Živo gledališče zgodovine

Pust '97, ena izmed najbolj odmevnih prireditev v XX. mesecu kulture, ki jo je na pustno nedeljo (9. februarja) organizirala Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica z namenom, da bi se na enem mestu predstavile vse ilirskobistriške skupine oziroma okoli 300 šem, je na osrednji mestni trg privabila pisano množico ljudi.

Čprav večina Slovencev še vedno meni, da je pust le tradicionalni ljudski praznik, v nekaterih okoljih postaja tudi živ prikaz človeške ustvarjalnosti določenega časa in prostora, torej dediščine duhovnega prizadevanja, oblačenja, veseljačenja in umetnega izdelovanja. Danes je seveda vse bistveno drugačno kot nekoč, a pustni običaji še vedno kažejo del nekdanjega življenja vasi in različnost slovenskih pokrajin, zato ni čudno, da se je v zadnjih letih tudi na Ilirskobistriškem silno povečalo zanimanje za vse, kar je ljudskega.

Škoromati iz Podgrada in Hrušice ter 'šjme' iz Vrbovega in Vrbiče, pristni etnografski liki Brkinov in zgornje doline Reke, so tudi letos vzbujali največ pozornosti, saj so dokazali, da so še kako živi v svoji nekdanji, s sodobnostjo le malo potvorjeni obliki. Zanimivi so bili tudi člani Konjeniškega društva Snežnik Ilirska Bistrica, ki so, oblečeni v stilu časa Marije Terezije, spremljali kralja in kraljico, dve motorizirani skupini šem iz Kočanije in Novokračin pa s preteklostjo nista imeli nič skupnega.

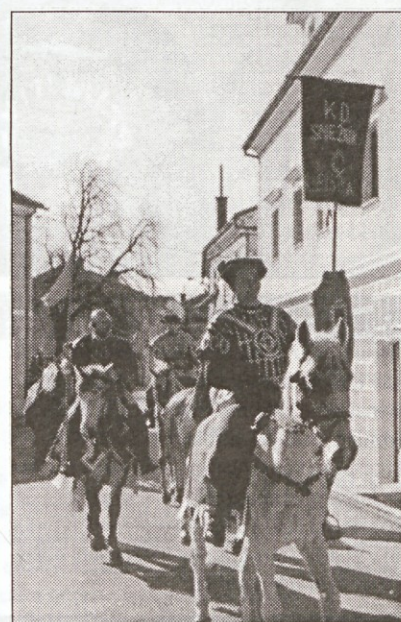
Posamezne skupine šem so se predstavljale že v preteklih letih, a nikoli skupaj, nikoli v taki obliki. ZKO si bo prizadevala, da bo prireditev postala tradicionalna, saj jo namerava postopoma širiti z maskami iz bližnje in bolj oddaljene okolice. Čprav je bilo letos marsikaj nedorečenega, bodo pomanjkljivosti hitro pozabljene, a prijeten vtis bo ostal še dolgo. Pust '97 je povezoval **Franc Gombač**, igral je ansambel *Pod lipo* iz Knežaka.

Škoromati iz Podgrada so bili ogreti še od sobotnega nastopa v Ribnici

Vrbiške 'šjme'

Visok obisk z daljnega Dunaja

Požarno zavarovanje Zavarovalnice Triglav

"Bolje je imeti suh dežnik, kot mokro obleko."

Ljudski pregovori, ki odražajo ljudsko modrost, niso nastali brez vzroka. So refleksija načina življenja, ki jih je narekovalo, da so potovali in še potujejo iz ust v usta.

Ljudje so kmalu spoznali, da se morajo varovati pred različnimi nevarnostmi v neposrednem okolju. Prve oblike zavarovanja najdemo že v papirusnih listinah starega Egipta šest tisoč let pred našim štetjem, svoje dragocene ladje in tovore so znali zavarovati že Feničani in Grki.

Z dužbenim razvojem so se vse bolj razvijale tudi oblike zavarovanj. Eno prvih in osnovnih je bilo požarno zavarovanje, ki vam ga tokrat želimo podrobneje predstaviti.

Požarno zavarovanje je eno izmed najbolj razširjenih zavarovanj, ki štiti vašo lastnino pred različnimi nevarnostmi. V osnovi varuje vse nepremičnine (stanovanjske hiše ali stanovanja etažnih lastnikov v blokih), vanj pa so vključeni vsi deli

zgradbe, vse vgrajene instalacije in vsa druga mehanska oprema.

Temeljno požarno zavarovanje krije škodo za uničenje ali poškodovanje za-

varovanih stvari, ki jo povzročijo požar, strela, vihar, eksplozija, toča, zavarovančevo motorno vozilo, padec letala, manifestacije ali demonstracije. Z dodatnim dogovorom pa se je mogoče zavarovati tudi pred poplavlami, izlivi vode, zemeljskimi in snežnimi plazovi ter udarci motornih vozil, ki niso last zavarovanca. Poleg tega požarno zavarovanje krije tudi stroške čiščenja, rušenja in odvoza, ki nastanejo kot posledica zavarovane škode.

Za vse podrobnosti in strokovne nasvete v zvezi s tem ali drugimi zavarovanji, se lahko obrnete na vašega zastopnika ali direktno na območno enoto Zavarovalnice Triglav.

Prijazno vam bomo pomagali.

V nas ljudeh je že od nekdaj prisotna misel, ki temelji na mnogih bridkih izkušnjah: zavedanje, da vse, kar imaš danes, lahko jutri izgubiš. Da nič ni dano za večno. Zato nikar ne dovolite, da vas jutrišnji dan preseneti.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Zavarovalnica Triglav

postojna

tradicija
varnost
znanje
prijaznost

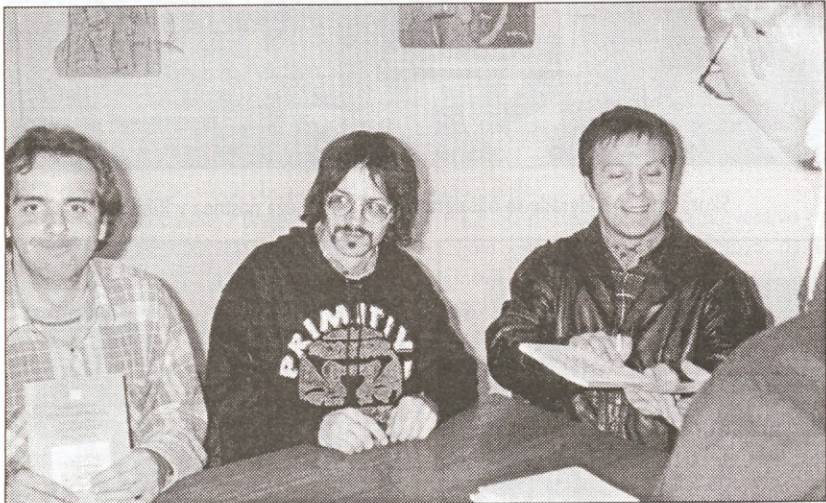
PROZA

Nevarni nasveti ...

Literarno društvo Ilirska Bistrica že od nastanka, torej dolgo vrsto let, skrbi za sistematično in nepretrgano izdajanje literarnih izdelkov svojih članov. Običajno vsako leto zagleda luč sveta vsaj dve novi knjigi. Ponavadi gre za eno skupinsko (glasilo 'Stopinje', v katerega se zadnja leta vključujejo tudi uveljavljeni avtorji, ki ne živijo na Ilirskobistriškem), druga knjiga pa je delo posameznika ali manjše skupine, ki mora na objavo čakati več let.

Tokrat so se nam z novim delom 'Nasveti za dolgo, zdravo, moralno in pošteno življenje' predstavili trije mladi avtorji; Dean Ujčić in Aleksander Borenovič sta že objavljala v različnih revijah in drugih publikacijah, Mateju Šnajdarju pa so prav 'Nasveti' prva objavljena besedila. In kaj nam nova

Predstavitve knjige v Galeriji na Vidmu (sobota, 15. februarja) je privabila veliko številno mlajših ljubiteljev literature. Bila je originalna in daleč od stereotipov. V marsičem je k temu pripomogla Anuša Gaši, predsednik Literarnega društva Il. Bistrica Ivko Speitič in ostali sodelujoči v kulturnem programu,

Matej Šnajdar, Dean Ujčić in Aleksander Borenovič pri podpisovanju 'Nasvetov'

knjiga, ki jo je ilustriral Alex Batista, prinaša? Ponuja nam svojevrstno čtivo - prozo nenavadne svežine, nagajive duhovitosti in ironije, ki je po vsebini in jeziku zelo pri srcu predvsem mlajšim bralcem, o čemer se lahko prepričate tudi na 6. strani tega časopisa, na kateri so z dovoljenjem avtorjev in v skladu s prostorskimi možnostmi objavljene tri krajše zgodbe.

predvsem pa avtorji s svojimi "avtopredstavitvami". Vse skupaj je izpadlo kot nekakšen prijeten in moderen "performance", kratka: dobro, duhovito in zabavno.

Knjiga je izšla v nakladi 300 izvodov in je verjetno že pošla. Seveda si jo lahko spodobite v Knjižnici Makse Samsa. Preden se lotite branja, si oglejte opozorilo na drugi strani!

D. B.

KULTURNA IZMENJAVA

Slovenci z Reke v Jelšanah

Prebivalci Jelšan in okoliških vasi so se 14. februarja spet zbrali v "svojem" kulturnem domu, v katerem se je v preteklosti marsikaj dogajalo, dokler kulturno življenje zaradi različnih vzrokov ni povsem zamrlo. A nameravamo ga oživiti: poleg knjižnice, ki naj bi dobila prostor v kulturnem domu, so že stekle tudi priprave za ponovno ustanovitev tamburaškega orkestra. Z namenom, da bi tudi na ta način opozorili javnost na zaplete okoli lastništva kulturnega doma, so v Jelšane povabili člane Slovenskega kulturno-prosvetnega društva 'Bazovica' z Reke, ki neprekinjeno deluje že od leta 1947.

V okviru društva deluje mešani pevski zbor, dramska in folklorna skupina. Na Reki in v okolici živi približno 3.000 Slovencev, od katerih jih je v SKPD 'Bazovica' včlanjenih kar 1.800. Žal med njimi ni bilo nobene, ki je pred tremi desetletji v jelšanskem kulturnem domu že nastopil.

Kako pomembna je kultura za Slovence, ki ne živijo v matični domovini, je bilo videti vsako minuto skoraj dve uri dolgega programa. Folklorni skupini je sledil nastop mešanega pevskega zbora in skupine deklet, ki je predstavila nekaj bolj modernih plesov. Dobro ogrete obiskovalce kulturnega večera pa sta dobesedno navdušila Alojz Usenik

in Loredana Jurković-Zidar, ki sta zaigrala odlomek iz komedije Andreja Jelačina 'Piknik s tvojo ženo', pravo "originalovsko igro". Predstavo sta začela kar med gledalci (na fotografiji), nakar sta dogajanje počasi prenesla na oder. Sproščeni dovtipi, izvrsten interpret, ljubezen dveh poročenih do nove, vznemirljivejše variante, vse to je zaokrožilo eno izmed posrečenih prireditev v XX. mesecu kulture.

Celotno komedijo, je dejal tajnik SKPD 'Bazovica' Vitimir Vitaz, si bodo lahko ilirskobistriški ljubitelji gledališča spomladi ogledali v Jelšanah ali kje drugje, če jih bo le kdo povabil.

POEZIJA

'Ugašajoče sanje' Vilija Steguja

"Moje življenje je krhko/kot sladkorni trs od sonca pijan,/ mehko je/kot svatovski prt iz lilij tkan/in krčevito/kot indijanski obraz v ognju sonca ožgan." (Moje življenje)

Izšla je pesniška zbirka našega rojaka s Prema - Vilija Steguja! Starejši brat pesnika in literarnega ustvarjalca Jožeta Steguja, avtorja pesniške zbirke 'Nočni samogovori', je le dočkal - sedem let po svoji tragični smrti, da so oživele njegove 'Ugašajoče sanje'. Tako je bistriški kulturni utrip spet bogatejši za novo pesniško videnje, za novo občutje in spoznanja nevsakdanjega, enkratnega in čudovitega človeka, kot je bil pokojni pesnik in duhovnik Vili Stegu. 'Ugašajoče sanje' bodo 31. marca 1997 predstavljene na Premskem gradu, kjer bomo prisluhnili še strokovnim pogledom Petra Kovačiča Peršina, urednika zbirke in avtorja spremne besede. Kratka oznaka poezij Vilija Steguja je bila objavljena v reviji 'Naša luč' (Mesečnik za Slovence na tujem).

"S kamnom se zraščam v ognjeni jezik molitve,/pričakujoč sodbo Njegove Ljubezni."

Društvo 2000 je v januarju izdalo pesmi Vilija Steguja "Ugašajoče sanje", ki so samotna pot človeka, pesnika in duhovnika, ki je strastno in neumorno iskal svojo človeško podobo, svoj duhovni notranji obraz in smisel. Najprej ob literarni vzpodbudi Ivana Mraka, potem v literarnem klubu ljubljanskega bogoslovnega semenišča. V duhovniški stan ga je zvalila "zavest tragičnosti življenja in spoznanja, da je najbolj humano dejanje stati sočloveku ob strani v njegovi bivanjski stiski." (P. K. - Peršin)

Čprav Kettejev rojak s Prema, je nasprotje njegove optimistične vedrine, kajti poezija Vilija Steguja kritično presoja iluzije sodobnega sveta: "Pot od zanikanja do priznanja./pot od zmote do resnice,/pot od greha do kesanja." (Pot brez imena)

"Ne moreš biti cvet,/ki se je pogreznil v svoje razkošje. Ne voda, ki hoče vsa izhlapeti,/da bi zabrisala svoje minevanje v dnevu. Nocoj si svoja lastna senca/ujehta v trohnenje ..." (Pot brez imena)

Vendar pa v pesmi "Pričakovati" izpoveduje svoj 'credo': "Za vsem tem še/verovati,/upati,/ljubiti/kot sence bitij na peščenem bregu ..." Predvsem je tematika njegovih pesmi osebni izizz, sovpad z življenjsko tragiko - pa tudi skrita sila, ki kljubuje obupu in teži za očiščenjem: tako so tematski sklopi pesmi razdeljeni v štiri vsebinske dele: Pesem osamljenega, Balade, Samogovori, Pesmi o belem času.

Vilijeva poezija se kot v začaranem krogu vrača od sanj brezdomca v melanholijo in molitev, v uničenje in mizerere do requiema. "Oznani mi radost in veselje/in vzradovale se bodo kosti potrte." Kot da je slutil svoj tragični konec, je po pesniškem izrazu, po občutju in slutnji o svoji smrti veliki brat in sopotnik Kosovela in Balantiča. Je pesnik pronicljive izpovedne lirike, globokih spoznanj in ustvarjalnosti, zato ga poskušajmo doumeti, da bomo zaslučili prešernovsko razcepjenost mislečega človeka, razpetega med razum in srce.

"Iz tvojih,/iz mojih/spominov/pletom vence/v dolgih večerih,/da z njimi okrasim samotni grob/na križpotju." (Prva večerna pesem) Boža Breclj

IN MEMORIAM

Anton Knafelc

Tudi jaz sem enkrat peval,
tudi jaz sem bil vesel,
oh, kako bi srečo užival,
ko bi še med vami bil.

Utihihnil je še en basovski glas. V nedeljo, 16. februarja, smo se poslovili od nestorja bistriških pevcev, odličnega basista, poznalca zborovske glasbe in priznanega kulturnega delavca Antona Knafelca. Poslovili smo se od človeka, ki je veliko svojega prostega časa posvetil zborovskemu petju. Že pred drugo svetovno vojno, ko je bila v naši okupirani Primorski prepovedana slovenska pesem, se je ob nedeljah in praznikih skupaj z drugimi pevskimi zanesenjaki iz Bistrice umaknil na varno v bližnje vasi, najraje na Gornji Zemon, kjer so se lahko mirno predajali užitek ob prepevanju slovenskih pesmi.

Po osvoboditvi ga vedno najdemo med prvimi in vodilnimi pri ustanavljanju pevskega zbora in kulturnih društev v našem kraju. V mislih imamo Sindikalno kulturno-umetniško društvo Toneta Tomšiča, pozneje

Delavsko prosvetno društvo Svoboda, pa Moški pevski zbor Dragotina Ketteja, ki še danes vztrajno nadaljuje z delom, ki so ga pred petdesetimi leti utemeljili naši kulturni zanesenjaki, med katerimi je bil seveda tudi Anton Knafelc. Nazadnje je kot vzoren in vesten pevec več kot deset let, tudi v tej pevski sezoni, prepeval pri Mešanem pevskem zboru upokojencev.

Z največjim spoštovanjem se spominjamo našega skupnega delovanja: na pevskih vajah, na številnih nastopih in koncertih, na prvem radijskem snemanju na Reki leta 1947, skoraj na vseh revijah Primorska poje, na taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, pa gostovanja pri naših rojakih v Ameriki in še bi lahko naštevali ... Spominjamo se njegovih prijetnih dovtipov in hudomušnih domislic, ki so nas vedno spravljali v dobro voljo. Bil je tudi pravi leksikon zgodovine našega kraja in zbiralec raznih dokumentov, fotografij, video in magnetofonskih posnetkov. Prav gotovo smo njegovo znanje in sposobnosti premalo izkoristili in uporabili.

Člani Moškega pevskega zbora Dragotin Kette in člani Mešanega pevskega zbora upokojencev Antonu Knafelcu dolgujemo zahvalo za delo in prizadevanja, ki jih je posvetil bistriški kulturi, predvsem zborovskemu petju. Na zadnjo pot smo ga pospremili s pesmijo, ki smo jo na pokojnikovo pobudo prvič zapeli pred petintridesetimi leti, pozneje pa še nekolikokrat.

OJ TEŽKA POT, OJ TOŽNA POT,
KO OD SRCA SRCE SE LOČI.

Klanjamo se njegovemu spominu!

GLASBA

Premalo instrumentov

Bistriška 'godba na pihala', ali kot se sedaj uradno imenuje Pihalni orkester Glasbene šole Ilirska Bistrica, je spel oživela in začela svojo neustavljivo pot oktobra lani - naravnost iz šolskih klopi glasbene šole. V svojih prvih nastopih je upravičila naša pričakovanja. Upam si trditi, da je dobro ogrela dlani vseh, ki so nas poslušali in z ubranimi melodijami osvojila košček njihovih src.

Vendar to ni dovolj. Da bi prebrodili začetne težave, smo poleg vaše moralne podpore potrebni tudi finančne pomoči. Vsak vaš, pa četudi še tako skromen prispevek, bo pomagal pri nakupu nekaterih prepotrebni glasbenih instrumentov, ki nam še manjkajo.

Obljubljamo, da vas ne bomo razočarali in da bodo čez leto ali dve zvoki naših koračnic zadoneli tudi ob budnicah prenekaterega prazničnega dne, saj je tudi takšno igranje ena od pomembnih nalog vsakega občinskega pihalnega orkestra.

Če se boste odločili, da nam boste pomagali, vas prosimo, da svoj prispevek nakažete na žiro račun Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, št. 52210-678-80443, s pripisom "ZAPIHALNI ORKESTER". Pristrčna hvala!

Dirigent orkestra:
prof. Josip Grgasovič-Grga

OBVESTILA

RAZSTAVA

DOM STAREJŠIH OBČANOV

DRUŠTVO LIKOVNIH USTVARJALCEV ILIRSKA BISTRICA se je na svoj način vključilo v XX. mesec kulture. Ves februar je bilo v Il. Bistrici razstavljenih več plakatov, ki so se z likovnim jezikom članov odzivali na misli Frederica Rijewskega, ameriškega umetnika in pisatelja iz šestdesetih let, o ustvarjalnosti in načinu življenja, povezanega z ustvarjalnostjo. V petek, 28. februarja, bo ob 19. uri odprta razstava vseh avtorskih plakatov članov društva, ki so v projektu sodelovali.

RAZSTAVA

GALERIJA NA VIDMU

V petek, 7. marca, bo ob 18. uri odprta razstava BRUNA PALADINA, slikarja z Reke.

KONCERT

OSNOVNA ŠOLA KNEŽAK

V nedeljo, 16. marca, bodo nastopile naslednje skupine: KVINTET PRIJATELJICE iz Knežaka, OKTET ŠKOFIJE in MEŠANI PEVSKI ZBOR KOŠANA. Koncert se bo začel ob 17. uri.

PRIMORSKA POJE 97

DOM NA VIDMU

Združenje pevskega zbora Primorske in ZKO Ilirska Bistrica vabita vse ljubitelje zborovskega petja na tradicionalno, že osemindvajseto revijo PRIMORSKA POJE 97 ki se bo začela v petek, 21. marca, ob 20. uri. Predstavili se bodo: ŽENSKI PEVSKI ZBOR SPODNJA IDRIJA (zborovodja Monika Rijavec), MEŠANI PEVSKI ZBOR GORIŠKIH UPOKOJENCEV GORICA (Elda Grauner), MEŠANI PEVSKI ZBOR KPD "SLOVENSKI DOM" ZAGREB (Peter Kutnjak), MEŠANI PEVSKI ZBOR "ADRIATIC" ANKARAN (Miran Bordon), MEŠANI PEVSKI ZBOR "ZDRAVKO MUNIH" MOST NA SOČI (Marko Munih) in PRIMORSKI AKADEMSKI ZBOR "VIINKO VODOPIVEC" LJUBLJANA (Katja Kovač).

RAZSTAVA

Umetniška osmica

Projekt dveh koprskih likovnih ustvarjalcev **Janeza Mateliča** in **Ljerke Kovač** (v Galeriji na Vidmu je bil na ogled v drugi polovici februarja, op. uredništva), ki ga predstavljata pod domiselnim naslovom 'Umetniška osmica' je gotovo zelo pozitivno in pomembno dejanje, ki lahko pomeni nekakšno novo obliko sodobnega likovnega delovanja.

Za kaj gre?

Avtorja predstavljata 30 grafičnih listov neposredno lastne proizvodnje sicer devetih različnih avtorjev, kar lepo nakazuje dvojnost narave grafičnega dela. Umetniška grafika

v mehki sledi, ki jo beleži na papirju, najbližje liniji risarskega oglja, mehkega svinčnika ali krede. Serigrafija, torej sitotisk, pa nastaja skozi sito in je v nekem smislu hvaležnejša pri barvnem prekrivanju površine, ploške likovnega ekrana. Avtorja, oba grafika specialista, se pri izvajanju držita pravila, da je tudi izvedba grafike avtorsko dejanje in se vsled temu izogibata novejšim foto postopkom, saj skušata povsod, kjer je to le mogoče, ohraniti tradicionalne tehnične rešitve. Torej, pri litografiji gre za risbo direktno na kamen, pri sitotisku pa poseg avtorja direktno

na sito, kar pa pri nastajanju določenega dela zahteva stalno prisotnost avtorja idejne zasnove v grafičnem ateljeju.

Kot rečeno je pred nami razstava del devetih avtorjev: **Zvesta Apollonia**, **Bojana Bema**, **Zmaga Jeraja**, **Ljerke Kovač**, **Vaska Lipovca**, **Erika Lovka**, **Janeza Mateliča**, **Rudija Skočirja** in **Huiqin Wang**. Nedvomno gre za afirmirana imena priznanih slovenskih oziroma likovnikov, ki so v

določenem odnosu z našim kulturno-umetniškim prostorom.

Za konec bomo ponovno poudarili pozitivnost oziroma pomembnost 'Umetniške osmice', ki na zelo inventiven način združuje različna področja kulturno-umetniškega delovanja.

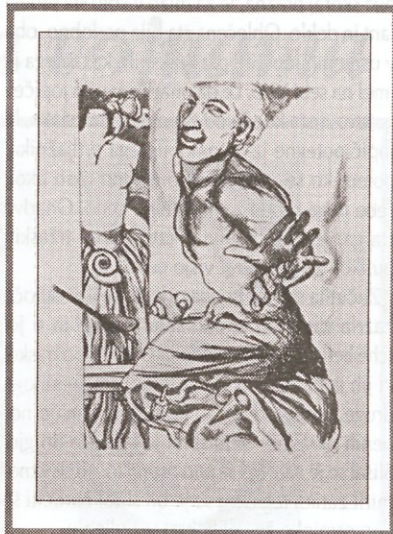
Ljerka Kovač in Janez Matelič sta najprej avtorja lastnih umetniških del, sta soustvarjalca pri nastajanju grafičnih produktov drugih avtorjev, tako da njuno delo omogoča določenim slikarjem grafikom nespecialistom, da se izražajo tudi skozi ta medij. Seveda sta Matelič in Kovačeva tudi selektorja, avtorja izbora likovnih del, torej galerista kustos, ki pa se morata angažirati tudi pri trženju umetnosti, saj delo tudi prodajata. In na tem mestu ne smemo mimo pomembnega

RUDI SKOČIR: KRALJICA LUČI, LITOGRAFIJA/SERIGRAFIJA, 1996, 70 x 100 CM

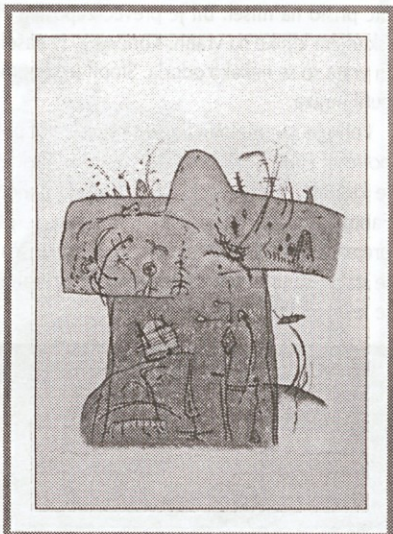
je področje, kjer obrtniško znanje sovpadajo z umetniško kreacijo, kjer je zelo pomembno, da se avtor zaveda in izkorišča skrajne možnosti izvedbe. Tisk grafičnega dela je že od prvih zgodovinskih začetkov zahteval od avtorja ustvarjalca idejne zasnove oziroma obvladovanje izdelave grafike same, ki pa je bila običajno vezana na drugo osebo. Naša ustvarjalca sta v svojem grafičnem ateljeju pravzaprav hkrati avtorja in izvajalca lastnih umetniških kreacij poleg tega pa sta s svojim velikim znanjem tehničnih rešitev (kar jima splošno priznavajo vsi kolegi) soustvarjalca v grafični izvedbi del drugih avtorjev.

'Umetniška osmica' prinaša pred gledalca litografije, serigrafije in pa kombinacijo obeh. Litografija je plemenita grafična tehnika, ki nastaja na podlagi litografskega kamna in je

ERIK LOVKO: NEVESTA, LITOGRAFIJA, 1996, 100 x 70 CM

dejavna, ki zajeda v problematiko slovenskega likovnega tržišča, ki je v smislu kvalitete ponudbe velikokrat zelo vprašljivo, da njuno delo prinaša na trg nesporno kvalitetno blago.

LJERKA KOVAČ: DAN V ŽIVLJENJU, LITOGRAFIJA/SERIGRAFIJA, 1996, 70 x 100 CM

Nenazadnje pa pomeni Grafični atelje SQ ART Matelič Kovač prostor, kjer se zbirajo ljudje in predmeti oziroma nastaja neka zbirka likovnih del, ki pomeni poleg edukativne tudi kulturno vrednotno trajne vrednosti.

Dejan Mehmedović

POEZIJA IN LUTKE

Pesniške besede miru in prijateljstva

Urška in Povodni mož sta izstopila iz Prešernove pesmi in zopet oživela v rokah otrok, članov Pesniško-lutkovne delavnice trnovskega begunskega centra, ki so s pestrim programom pozdravili slovenski kulturni praznik.

Mladi lutkarji, literati in recitatorji so uprizorili venec stihov slovenskih in bosansko-hercegovskih pesnikov - od 'Zdravljice' in 'Povodnega moža' F. Prešerna, 'Tončkovih sanj' D. Ketteja, 'Pravljice' Borisa A. Novaka, do 'Mudre reke' Maka Dizdara. Med slikami in fotografijami, razstavljenimi v Mali galeriji, so besede in lutke otrokom pričarale Prešernovo balado o lepi Urški in čudnem možu iz vode: otroci so prebirali pesmi in vodili lutke, ki so

jih sami izdelali v lutkovni delavnici, vključeni v letošnji program Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica.

Udeleženci kulturnega večera so bili tudi mladi iz Italije (Pescaro), ki so brali italijanske prevode pesmi otrok iz Literarne delavnice. Na ta način je postalo eno kulturno srečanje most prijateljstva in sodelovanja med narodi ter jeziki, čez katerega so šle pesniške besede miru "Žive naj vsi narodi ..."

RAZSTAVA

Žalostna je Neretva ...

Žalostna je Neretva brez kamnitega loka, ki je povezoval njena bregova kot dve roki, ki se združita v pozdrav, v nežen dotik prijateljstva in ljubezni. Bolečina reke in Mostarja veje tudi s fotografij Bistričana Jožeta Pegana, ki jih je do konca februarja razstavljal v Mali galeriji trnovskega begunskega centra. Vodja centra je obiskal Mostar v drugi polovici preteklega leta in srečanje z mestom ob zeleni reki zabeležil tudi z očesom fotografske kamere.

"Žalost ob ponovnem srečanju s starim delom Mostarja, ki je bil v vojni močno poškodovan, je skoraj nemogoče opisati z besedami in fotografijami, saj jo lahko začuti samo duša, v katero se prikrade molk in nemalo vprašanj. A Mostar ni pokleknil; čeprav ranjen, je ostal pokončen, ponosen ..." je dejal Pegan.

Ta razstava je povedala več od množice besed. Na fotografijah so razrušeni deli Mostarja, ostanki kulturnih spomenikov in javnih objek-

tov, med katerimi ni več čudovitega starega mostu. Čeprav so bile fotografije posnete za družinski album, avtentično pričajo o Mostarju leta 1996; opozarjajo na tragedijo, ki se je zgrnila nadenj, toda tudi o pripravljenosti vseh dobromarnih ljudi, ki ga želijo obnoviti zato, da ne bi bil več žalost sveta, temveč izraz ljubezni in humanosti, ki - tako kot mostovi - povezuje ljudi.

I. Bekrić

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Austen, J.: Emma; Blatnik, A.: Tao ljubezni; Cartland, B.: Sanje in slava; Dekleva, M.: Jezikovna rapsodija; Doyle, A. C.: Dolina strahu, Grbavec, Srebrni blisk (Po sledih Sherlocka Holmesa); Pelc, J.: Prošnji dnevi; Hibbert, E. B.: Čarovnica z morja, Poletna noč; Jakopanc, I.: Srce v ponvi; Jančar, D.: Halštat; Jurin, Z.: Bronasti violinist; Kocbek, M.: Dvojček; Krapež, D.: Na robu; Merc, D.: Galilejev lesteneč; Möderndorfer, V.: Ležala sva tam in se slinila ko hudič; Proust, M.: Ubežnica (Iskanje izgubljenega časa, 6); Rendell, R.: Drevo rok; Steel, D.: Grenki blagoslovi; Tomšič, M.: Norček; Veselinovič, D.: Aforizmi.

Strokovna literatura za odrasle

Blavatsky, H. P.: Praktični okultizem; Bosmans, P.: Sreča se skriva v tebi; Good, E. P.: Pravica do sreče: vedeti, kaj bi radi - dobiti, kar potrebujete; Makarovič, J.: Evropske korenine slovenske ustvarjalnosti; Cvetko, B.: Sedemnajst trenutkov misli; Juhart, M.: Cesijska; Košir, M.: Vzgoja za medije; Slovenske legende; Stres, A.: Svoboda in pravičnost: oris politične filozofije; Couper, H.: Črne luknje; Brennan, B. A.: Prebujajoča svetloba: potovanje osebnega zdravljenja; Černe, M.: Stročnice; Fenwick, E.: Nega matere in otroka; Hessayon, D. G.: Urejanje vrta; Merzelj, F.: Žagarstvo; Mesojedec, U.: Java: programiranje za Internet; Pogovori o drogah; Pokorn, D.: Skrivnost dolgoživosti; Reja drobnice; Lekić, K.: Zdravje iz ljubezni; Marinko, J.: Oltar ob papeževem obisku v Ljubljani; Vodnik po slikarstvu; Žitko, S.: Po sledih časa; Šerc, S.: Nemška književnost danes; Du-

mžil, G.: Mit in ep: ideologija treh funkcij v epih indoevropskih ljudstev; Kos, M.: Prevzetnost in pristranost; Zupan, U.: Svetlobe znotraj pomaranče; Avison, B.: Irska; Čop, J.: Trenta in Soča; Harper, J.: Atlas legendarnih krajev sveta.

Leposlovje za mladino

Benjamin, A. H.: Kaj če?; Disney, W.: Medvedek Pu, Jafarjeva vrnitev; Ende, M.: Jim Knof in divja trinajsterica; Grindley, S.: Petrov dom; Hill, L.: Glavna vloga, Labodje pero; Hodeir, A.: Kleopatrina se sanki; Hoffmann, E. T. A.: Pripovedke; Jennings, L.: Kam se skriva Horacij?, Lizina ribja pojedina; Leeson, C.: Strašno potovanje; Makarovič, S.: Gal v galeriji; Prokofjev, S. S.: Peter in volk; Rozman, S.: Ta glavna Urša; Scheidl, G. M.: Lunček; Steinbeck, J.: Of mice and men; Sykes, J.: Dorina jajca, Nevarne skrivalnice; Šilih, G.: Beli dvor; Štampež, B.: Kleptosnedke; Tavčar, I.: Otroci in struga; Velthuijs, M.: Žabec pozimi, Žabec se boji; Weninger, B.: Kje si, Mandi?; Hill, L.: Sirota iz Italije; Najlepša pahljaja: japonske pravljice.

Strokovna literatura za mladino

Asimov, I.: Ali se naš planet segreva?, Kaj se dogaja z ozonskim plaščem?, Zakaj imamo različne letne čase?, Zakaj izginja deževni gozd, Zakaj je zrak umazan?, Zakaj odpadki povzročajo probleme?, Zakaj smo ljudje različnih barv?; Birch, B.: Marie Curie: iskanje radija, Pasteur: bitka proti mikrobom, Benjamin Franklin: dogodivščine z električnim tokom, Marconi: bitka za radio; Johnson, K.: Fizika; Ribas, T.: Hiša, Kam grem, Mesto, Podoželje; Pearson, A.: Stari Grki.

GLOSA

Kultura in scaramata

Februar nima vedno isto število dni, ker so vmes tako imenovana prestopna leta, ko mu pripnejo še dodatni dan, da ne bi naš vesoljski vlak zamujal na svoji redni progi, ki ji pravimo astronomski koledar. In ker je ta mesec najkrajši, vsi nekam hitimo, da bi nadoknadili; manjkajoče dneve.

Letos smo imeli Prešernov dan na pustno soboto, kar se je lepo pokrivalo s stanjem v kulturi. Razdelili so nagrade kulturnikom ali umetnikom, mogoče zato, da bi se jih znebili na lep način ali pa jih kaznovali za minule zasluge in življenjsko delo še preden končajo na Navju. Vprašam vas: kdaj so še spoštovali ali dali priznanje tistemu, ki govori resnico? Takšen človek je vedno nevaren, ker kviri splošno razpoloženje, ki mora biti umirjeno in če je mogoče čimbolj zaudarjati po preteklosti. Vsako individualno razlaganje resnice bi bilo treba kaznovati, tako kot velevata Talmud in Koran, ki natančno predpisujeta in prepovedujeta vsakršno upodabljanje lastnih predstav o svetu, kaj šele podob. Slovenci imamo skoraj vsak svojo resnico in vizijo, kar ni dobro. Polovica verjetno nasrkivaj piše kakšno literaturo; če ne drugega vsaj politične spomine, ostali pa se strastno ukvarjajo in uničujejo s politiko, ki je postala prava zasvojenost, odkar so omejili kajenje na javnih prostorih ... Kultura je torej samo zgodovinska potreba, ki nadomešča državotvornost nekega naroda do

njegove izpolnitve. Zdaj, ko smo, kar smo sanjali dolga stoletja, nam ta ponošena obleka ni več nujno potrebna, zato vsem razkazujemo svojo goloto. In ko človeka zebe, si namesto figovega lista nadene kakršnokoli obleko ali masko, samo da se počuti varnega, skritega pred lastnimi in tujimi pogledi.

Nisem kaj prida etnologa, vendar se mi zdi, da je ravno pustovanje neke vrste (pra)oblačenje strahu pred resnično podobo o sebi v maskoto, ki sem jo še zmožen prenašati in nositi. To še nekako zapopadem, ne razumem pa prosjačenja po hišah, ki se je ob tem starodavnem obredu v zadnjih letih zelo razmahnilo. Na hišnih vratih se namreč pojavljajo vse mogoče maskote, ki niti malo ne spadajo v ta ritual - nekdanje jugouniforme denimo, ki vzbujajo prej strah in odpor kakor občudovanje, saj molče zahtevajo denar za svoje razkazovanje. Zdaj bomo morali plačevati celo maškarade in njihove akterje, sicer se nam lahko kaj zgodi, recimo to, da nas bo pozabila država. Na srečo je pust že mimo, podobno kot valentinovo, dan, ko bi morali moški svojim izvoljenkam spet podarjati nekakšna srca. Ne vem koliko praznikov si bomo še umislili za tovrstna izsiljevanja, s katerimi nas strašijo trgovci. Ob takšni vsiljivosti me vsako veselje kar mine, saj kmalu ne bom mogel nikamor brez šenka, celo v ambulanto ne. Vseprek nam govori o korupciji, a jo sami razpihujemo in prevzemamo kot samoumevni del vsakdanjosti.

Se vam ne zdi, da bi bilo življenje brez vseh teh nepotrebnih ceremonij, ki jih počnemo, bolj zdravo in predvsem bolj pristno in manj ponarejeno? Lahko bi mirno shajali brez ponarejenih nasmeškov in vsakodnevnih mask, čeprav z občutkom, da nismo tako dobri, kot se delamo. Obleka in lepe besede niso vse: včasih pride za spremembo prav tudi figov list ... pa še zastoj je. Ni res? Jože Stegu

Dean Ujčić

Vitovo drugo življenje

Na platnem prtu, porisanem s cvetličnimi vzorci, je ležala polovica hlebca, zraven pa na koščke narezana slanina. Vito je sedel in jedel. Steklenica belega je bila napol prazna. Vito je bil pesimist. Če bi bil optimist, bi bila steklenica belega napol polna. Radio je tiho igral v ozadju. Kuhinja je dajala vtis domačnosti, čeprav se je poznalo, da v njej ne gospodari ženska roka. Kredenca je bila prazna, na tleh je ležalo nekaj krušnih drobtin. Superman je švignil mimo okna, a Vito ga ni opazil. Gledal je TV dnevnik. Še sam ni vedel, čemu se predaja temu obredu. Politike povečini ni razumel, na tisti manjši del, ki ga je razumel, se je pa poživljal. Na televizorju (star Iskrin model, čudo tehnike) je bila že malce orumenela fotografija v kičastem okvirju. Kazala je dva mlada, nasmejana obraza v nemodernih oblačilih. Vitova mati in oče. Umrla sta, ko je imel sedemnajst let, in od takrat je skrbel sam zase. Preživljal se je z občasnimi deli, pomagal je kmetom na poljih, tu in tam je maloval. V sezoni pobiranja sadja je bil le redko doma. Podil se je za sadjem. Danes češnje, jutri jabolka in nato krona sezone: grozdje. Vsokčil je povsod, kjer so potrebovali par pridnih in spretnih rok. Pisal se je Trdelin, kar je mnoge delodajalce premetilo in so ga skušali opetnastiti. Pa ni bil neumen. Le malce bolj počasne pameti je bil. Zgodilo se je, da se je pojavil tam okrog novega leta pri vinogradniku in ga nemalo pestil zaradi premajhnega plačila. Ni se pustil napetnastiti, je pa včasih spregledal, če ga je kdo nasademnjastil.

Zdaj, v predprazničnih dneh, ni bilo dela, a Vita ni skrbelo. Pravkar se je vrnil z Vipavskega, kjer je nemalo pestil nekega vinogradnika, ki mu je bil dolžan. Njegova metoda prepričevanja sicer ni bila zelo izvirna, je pa bila zato tembolj učinkovita. Vinogradnik mu je vse plačal, še nekaj dodal, zato mu je pustil nekaj sodov celih. Pojedel je do konca, si nabasal denarico s faksimili državne himne, se oblekel in stopil ven. Zunaj je bilo peklensko mrzlo, burja je brila okrog ušes. Pustil je burji, da ga obrije do konca in se nato posvetil svojemu fičku. Ni hotel vžgati v prvem poskusu, toda to je bilo nekaj povsem običajnega. Čez nekaj časa je motor zabnel. Vito se je malce popeljal po mestecu. Vse je bilo v lučeh, na ulicah je bilo kljub mrazu veliko ljudi. Glava mu je bila povsem prazna, ko je opazoval to praznično vrvenje. Avto se je ravno dobro segrel, zato se je odločil za še en krog. Cesta je

bila posuta, pesek je škripal pod kolesi, prometa je bilo dosti. Koliko dobrih avtomobilov se je nabralo v zadnjih letih, je pomislil. TP. Ni jim zavidal, niti enemu. Mogoče jim je včasih zavidal to, da jim ni bilo potrebno prihajati v prazen dom. Da so imeli komu reči dobro jutro, ko so stali. A je take misli hitro zadušil. Nič dobrega se ne skriva v njih, si je rekel. Skrito vsebino je sicer lahko le slutil, da pa ni nič dobrega, je bil trdno prepričan. Odmahnil je z roko.

Prvo leto po smrti staršev je bilo najhujše. Cele noči je prejel v postelji, želel si tudi sam umreti. Ure in ure je stal na njunem grobu in zrl v križ na gomili. Spominjal se je besed, ki jih je slišal pri verouku. Takrat jim je verjel, a v trenutku sile se je Bog obrnil proč. Od takrat se je zanašal le nase. Ljudje so prihajali, že res. Prihajali so s tistimi odurnimi trepljanji, s prisiljenostjo, ki je splavala z glasilk in se rodila kot neiskrenost. A ljudje so prihajali malo časa, dokler je bil šok še živ. Potem jih ni bilo več. Tisti časi so bili težki. Treba je bilo zaslužiti za hrano, račune. Moral je misliti na vse tisto, s čimer se mu do tedaj ni bilo treba ubadati. Velikokrat si je zaželel, da bi Superman letel mimo njegovega okna. Dostokrat je zvečer slonel na okenski polici in ga čakal. Ni ga bilo. Potem je napetost v prsih popustila, bolečina je postala skoraj znosna in navdila se je samote, moral se je.

Še vedno se je vozil po mestu. Zažejalo ga je. Ustavil se je pred gostilno. Ni zaklenil za

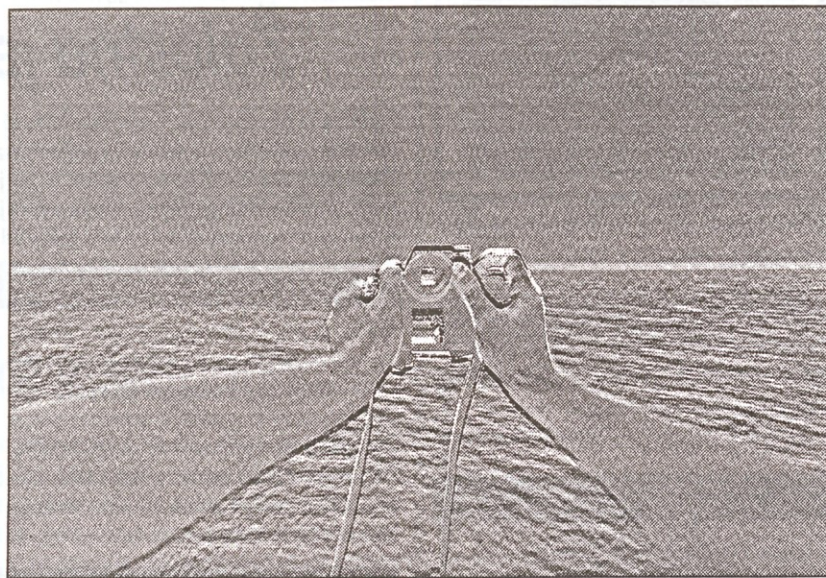
sabo. Tečaji na vratih so rahlo škripali. Stopil je do šanka in naročil osminko. Gostilna je bila skoraj prazna, le za mizo v kotu sta sedela fant in dekle. Oblečena sta bila podobno, oba v usnjenih jopičih, prav takšnih, kakršnega je imel na sebi Vito. Le da onadva svojih jopičev gotovo nista kupila od zagorelega možaka, ki jopič potegne iz avtomobilskega prtljajnika, potem ko se prej trikrat previdno ozre okoli sebe in ga proda za bagatelno ceno. Onadva sta ga verjetno kupila v katerem od tržaških butikov za desetkrat višjo ceno.

Začutila sta, da ju opazuje, in se vprašujoče zazrla vanj. On je odmaknil pogled in si jel (che bella parola!) ogledovati neumne okraske, ki jih je bila polna vsa gostilna, kot že mnoge druge. Hujše od teh so le tiste, ki nimajo nobenih okrasov. Z mislimi je bil čisto drugje. Slišal se je naročiti še eno osminko. Ni se vznemiril zaradi tega, saj se je bil slišal naročiti še eno osminko že velikokrat v življenju.

...

Opetekaje je stopil proti vratom in se komaj zadržal, da ni padel. Dekle in fant sta ga gledala z mešanico sočutja in posmeha. Pogledal ju je in hotel reči kaj primernega, a mu ni nič prišlo na misel. Bil je preveč zaposlen z iskanjem kljuka na vratih. Končno jo je našel in vrata so se nekako odprla. Stopil je ven, ni čutil mraza.

Votlo je zagrmelo in tla so se stresla kot pri potresu. Fant in dekle sta zdrvela ven. Dekle je kriknilo in obrnilo glavo v fantovo ramo. Fantu so se zašibila kolena, le s težavo se je premagal, da ni stekel stran. Sredi parkirišča je stala ostudno rjava ledena gmota, pri robu je tekel majhen rdeč curek.

Kakšno leto je minilo, ko smo zadnjič videli Aarona. Pred nekaj tedni nam je njegova žena povedala, da je spoznal popolno resnico in dojel materialni svet kot popolno brezvezje, dematerializiral se je brez napora. S svojo močno voljo v oddaljevanju od materialne iluzije.

Mi se bomo vrnil v materialni svet, in sicer k tistim, ki imajo na račun zemeljskega življenja drugačne poglede, kot jih je imel Aaron.

Günter je sčasoma napredoval do glavnega moža kaznilnice in slava, ki je je bil deležen, je pri njem doma organizirala tiskovno konferenco. Novinarji so prispeli okrog treh popoldne in ob sedmih zvečer še vedno čakali Günterja, ki je že od osmih zjutraj nosil kruh iz trgovine. Prispel je okrog enaindvajsetih. Žena ga je pričakala na hodniku.

- Si prinesel kruh?

- Da!

- Si prinesel sir?

- Ne!

Žena je odšla do okna, ga odprla in se vrgla skozi.

To nas navsezadnje ne zanima. Vrnimo se k bistvu.

Zakaj je Günter pasel kokoš?

Vrnili se bomo desetletja nazaj v Günterjevo otroštvo. Günterja sta oče in mati že kot dveletnega fanta pustila v oskrbo starim staršem. Dedek in babica sta skrbeli, da se je malemu možu lepo godilo, in dala vse od sebe, da bi mali mož postal velik človek.

Aleksander Borenovič Nižje sfere

Fant je bil star štiri leta in sodeč po vzgoji bi moralo že pol človeka zaznamovati njegovo osebnost. Težave, ki so se pojavile ob sami vzgoji sta dedek in babica reševala s pogovorom in ne kot nekatere družine v vasi - z uporabo sile. Günter je zelo zgodaj znal pisati in brati. Ker je pač moral. Ni imel pa omejitev, kar se tiče gibanja, druženja in komuniciranja z ostalimi otroki v vasi. Otrok je bilo kar nekaj, problem je bil le v tem, ker Günter ni imel nobenega sovrstnika. Osem let je ločilo štiriletnega Günterja od drugega najmlajšega otroka.

Radovednost, ta povsem običajen pojav pri otrocih, tako mlajših kot malo starejših, je privedla našega junaka do ostalih vaških otrok. Sprejetje v njihov krog je bila preokretna v njihovem otroštvu, ki je odskočna deska proti ustvarjanju osebnosti.

Začetek ustvarjanja njegove osebnosti sega nekaj mesecev nazaj, preden se je začelo njegovo druženje z vaškimi otročaji. Ure in ure je presedel za mizo, medtem sta mu starša klesala v možgančke nauk o pravičnem in moralnem človeku, ki bo kot takšen dolgo in zdravo živel. Pri vseh teh dobrih naukih pa malega Günterja nista podučila, da je svet, v katerem živimo, v glavnem sestavljen iz barab in prevarantov.

Ni mu bilo treba več prenašati trpinčenja in zasmehovanja ostalih otrok.

Minila so tri leta in Günter jih je dopolnil sedem. Šola, ki jo je obiskoval, ga ni preveč zanimala, saj je večine branja in pisanja kar dobro obvladal. Njegova preokupacija so bili popoldnevi na vrtu za hišo. Ponovna srečanja na šolskih hodnikih z ostalimi vaškimi otroki so bila polna nostalgije, ki je nasilneže še bolj vzpodbudila k temu, da so začeli obujati stare spomine. Obuja se tiste spomine, ki so ostali v dobri luči. To, kar je bilo zanje v dobri luči, za Günterja vsekakor ni bilo. V teh letih se je naučil ločiti zlo od dobrega. Ko je prebujan prišel domov, je sklenil, da je zanj najboljša preživetvi izvenšolski čas tam, kjer ga je preživljal pred leti.

Življenje v šoli ga je marsikaj naučilo, tudi to, da če ti ne obvladaš stvari, bo stvar obvladala tebe. Prebiranje knjig ga je privedlo do tega, da je začel razmišljati, kako ima višje razvita vrsta prevlado nad nižje razvito vrsto, in ker so bile na vrtu z njim le kokoši, se je pač zgodilo to, kar se je. Izkoristil je prednost višje razvite vrste in kokoši podjarmil. Težave pa so nastopile, ko je zapustil svoj svet. Tam se je počutil pripadnik nižje vrste. Na vse to je vplival njegov kompleks pred avtoriteto, kar je občutil, ko je s prvimi koraki zašel v družbo vaških otrok, ki so ga s svojim obnašanjem takrat spustili tako nizko, da se ni potem nikoli več pobral, dokler seveda ...

Matej Šnajdar

Pasja zadeva

"DOBER DAN. JAZ BI ŽELEL DVIGNITI NEKAJ DENARJA, AMPAK NE VEM, KAKO SE TO NARED!" je rekel starejši možak bančnemu uslužbencu.

"KAJ NE VEŠ, MONIGA STARA! JA IMAŠ ŽE NEKO LETO. JAZ TI ŽE NE BOM POKAZAL. MARŠ, NE DELAJ GUŽVE!" mu je zabrusil nazaj bančnik.

"KAKO SE PA OBNAŠATE!" je vse užaljen rekel možak. "VI STE TU, DA MI POMAGATE."

"TI BOM ŽE POMAGAL. VEN TE BOM ZABRISAL, OSLINA JEDAN. SPELJI SE, NISI SAMO TI TUKAJ!"

Človek ga je pogledal z ubijalskim pogledom in odšel k drugemu okencu, kjer je brez težav opravil, kar je hotel. S to potjo je še vprašal, da kdo je tisti pes tam zadaj. Uslužbenka (baba na mestu) mu je rekla, da je to Karel Visoki & da je na splošno nepriljubljen. Mož se je zahvalil in odšel. Za njim pa je odmevalo Karlovo kričanje na stranke. Možakar se je ustavil in zarezal proti njemu: "SPREMENIL SE BOŠ V PSA."

Obenih so v banki prenehali z delom zaradi kosila. Vsi uslužbenci so odšli žret v restavracijo LAKOTA, le Karel je odšel domov.

Živel je sam, saj je bil preveč pasji, da bi si lahko našel prijatelja ali pa prijateljico. Svoj čas je imel tudi psa, a mu je le-ta pobegnil, saj ni mogel več trpeti zaničevanja in brca svojega gospodarja.

Karel je vključil televizor, se usedel na kavč in gledal, kaj se dogaja na ekranu. Vendar mu tudi tu ni bilo vse prav in je začel vpiti na figurice, ki so skakale po televiziji.

In tako je Karel Visoki živel iz dneva v dan sam s svojo jezo na bogsigavedi kaj.

Nekega jutra pa ni bilo vse tako kot ponavadi. Prebudil se je na umazani krpi in v prostoru je močno smrdelo. Poizkušal je nekaj zabrusiti, vendar mu je iz grla prišlo samo lajanje. Vse začuden se je pogledal in ugotovil, da nima več rok, ampak samo štiri tace. Zgrožen je začel bevskati in skakati, zatem pa je skozi odprtino v steni planil ven. Vendar pa ni dolgo tekel, saj ga je kar naenkrat nekaj zadržilo za vrat in nevidna sila ga je potegnila nazaj. Pogledal je, kaj je to, in opazil, da je priklenjen na verigo. Začel je tuliti in skakati kot ponorel, a verige si ni mogel sneti. Čez čas se je utrujen umiril in ugotovil, da je lačen. Obrnil se je proti pesjaku in pogled mu je obvisel na napisu

nad odprtino. Na njem je pisalo njegovo ime KARLIČ. To ga je še bolj pobilo, tako da se je zgrudil na tla in si želel takoj crkniti. Vendar ni. Ko se je pomiril, se je začel spraševati, kaj se je zgodilo z njim, kaj je zagrešil, da se je spremenil v psa. Vendar ni pogruntal.

Tedaj se je od nekod pojavil možak. Karel je dvignil pogled in v njegovih rokah je opazil zamazano posodo s hrano. Ko je pogledal moža v obraz, se je ves stresel, saj je v možaku prepoznal moža z banke. Ta mu je z zlobnim glasom rekel: "HA, KARLIČ, SAJ IMAŠ ISTO FACO KOT TISTI PES Z BANKE. NA, TU IMAŠ OSTANKE KOSILA."

Karlu se je sedaj vse razjasnilo. Starejši mož je bil nemara nekakšen čarodej in ga je iz maščevanja spremenil v psa. V nemočnem besu je poizkušal oklati gospodarja, vendar mu to ni uspelo, saj ga je možak s pošteno brco odvrnil od tega.

"DA MI TEGA NIKOLI VEČ NE NAREDIŠ!" mu je še zatulil.

Tako so potekali pasji dnevi in Karel se je sprijaznil z usodo. Gospodar ga je mučil z vsemi mogočimi in nemogočimi stvarmi. Enkrat mu je ukazal, naj iz vode prinese najdebelejšo krastačo, spet drugič mu je velel, naj preganja sosedovo mačko. Tu je Karlo skupil močno prasko po nosu, saj sosedova mačka ni bila od muh. Gospodar je na njegov račun zbijašale in vsi so se mu smejali, on pa je nemočno sedel in preklinjal svojo usodo.

Nekoč je gospodar s seboj pripeljal prijatelja, ki je imel v lasti psico. Karlo se je ves zgrozil, saj je vedel, kaj ga čaka. Začel je skakati in tuliti, se otrešati verige, psica pa je kar sama silila vanj. Ko se je ni mogel ubraniti, je pač storil, kar je moral. Mož sta zadovoljno opazovala prizor in se nekaj pogovarjala. Čez čas ko je psica bila potešena in Karlo čisto na psu, sta se možaka odpravila v hišo, Karlo pa se je spraševal, kakšni neki bodo njegovi potomci.

Nekega dne se je Karlo le uspelo rešiti verige in je pobegnil. Na begu je srečal policaja, ki je velel nekemu vozniku izpiti steklenico vina. Ustavil se je in začel lajati, saj je vedel, da to ni prav. Policaj pa je pograbil prazno steklenico in jo zalučal proti njemu. Karel je v strahu stekel proč in pri tem bil ga na frišno pijan voznik kmalu povozil. Tako je tekel naprej mimo sodišča, kjer je ravnokar potekala razprava o hladilnikih, srečal je fanta s pico, ki je tekel v smer proti Selmini hiši, in prišel do svoje barake. Tu se je ustavil in žalostno zatulil. Uslužbenci so pritisnili nosove na šipo in z začudenjem gledali psa, ki je žalostno zavijal, ter se menili o tem, kako neverjetno podoben je ta pes njihovemu pasjemu kolegu Karlotu. Potem so odšli opravljat vsak svoje delo. Karlo pa je hotel po vsej sili v banko, vendar ga je čuvaj z brcami in kletvicami odgnal.

Čez nekaj dni se je Karlo vrnil h gospodarju, saj je bil od lakote in potepanja že čisto izčrpan. Ta mu je porogljivo dejal: "TI NE UGAJA PASJE ŽIVLJENJE, KAJ? NA, TU IMAŠ NEKA OSTANKOV HRANE." Karlo je pojedel in zaspal.

Ko se je prebudil, se je znašel v svoji sobi. Začuden je pogledal naokoli in sam sebi verjel, da se je zopet spremenil v človeka. Še enkrat se je pregledal, če ni morda ostalo še kaj pasjega na njem. Vzel si je še en dan časa in premleval pretekle dogodke, ker pa ni prišel do nobenega pametnega zaključka, je prenehel z razumiranjem.

Naslednji dan, ko je sedel pri svojem okencu, je k njemu prišel stari mož in mu dejal: "DOBER DAN. JAZ BI ŽELEL DVIGNITI NEKAJ DENARJA, AMPAK NE VEM, KAKO SE TO NARED!"

Karlo je prepoznal možaka in mu z nasmehom pomagal. Ko sta končala denarne zadeve, mu je Karlo hotel še nekaj reči, vendar se je mož samo nasmehnil in odšel.

Bančni uslužbenci pa so prizor molče opazovali in nejeverno zmajevali z glavami. Vse začudeni so se spraševali, kaj se je zgodilo, da se je njihov pasji sodelavec tako spremenil.

In nihče se ni spomnil na psa, ki je prejšnji dan po vsej sili hotel v banko.

Devet desetletij planinstva pod Snežnikom

Med obema svetovnjima vojnama

2 Italija zasede naše kraje • Planinci poskušajo obraniti in utrditi društvo • Oblasti ga prepovedo in zaplenijo premoženje • Italijanska planinska organizacija (CAI) in vojska gradita pod Snežnikom planinske in vojaške objekte

Navdušenje nad otvoritvijo **Vilharjeve kočve v Črnem dolu** (5. julija 1914), prvim velikim uspehom **'Ilirskobistriške podružnice SPD'**, je kmalu prekinil vojni spopad na Balkanu, ki je prerasel v krvavo svetovno vojno s strašnimi in nepredvidljivimi posledicami, tako za številne evropske narode, kot za ljudi pod mogočnim Snežnikom.

Že pred zasedbo naših krajev obiše vrh Snežnika petdeset reških planincev. Na Snežniku 10. avgusta 1919 prvič zaplapolala italijanska zastava.

Veliko je bilo razočaranje naših ljudi, ki jim je razpad Avstro-Ogrske prinesel nove gospodarje. Naši kraji so pripadli Kraljevini Italiji. Zveze z Ljubljano so bile prekinjene tudi za planinsko dejavnost. Bistriški planinci iščejo stik s tržaškimi planinskimi društvi, ki preživlja podobno usodo.

Planinci popravijo in znova opremijo med vojno poškodovano kočvo v Črnem dolu, v spomin na tragedijo pa uredijo 'ruski grob' ob koči in poskusijo utrditi društvo, ki v letu 1921 šteje 53 odraslih članov. Italijanske oblasti začnejo omejevat dejavnost društva in v Ljubljano, čez državno mejo, preženejo njegove predsednike **Miroslava Martinčiča, dr. Frana Kovča in Lojzeta Zajčca**, kasneje še tajnika **Antona Kraigherja in Franca Samsa Žefnika**. V letu 1923 ima društvo še zadnji občni zbor, planinsko dejavnost pa ohranjajo le še najbolj pogumni člani: posamezniki in skupine obiskujejo **Snežnik, Planinec, Črni dol** in s cvetjem krasijo 'ruski grob'. Kjer le morejo, kažejo svoj odpor do vse bolj nasilne oblasti, ki planince zapira, zasljuše in jih sili v reško sekcijo italijanske planinske organizacije (CAI, Club Alpino Italiano, Sezione di Fiume).

13. julija 1924 - iz Bistrice čez Črni dol na Snežnik. Med udeleženci izleta je bila tudi večina nekdanjih članov prepovedanega bistriškega planinskega in sokolskega društva ter bistriške čitalnice. Z leve stojijo: **Stano Samsa, Pepe Verbič, Franc Hrvat in (Bercajev), Vera Gržina, Tone Gržina, Mimi Kregar (Ježeva), Jože Gärtner (Fičo)**, ki je prisotnim delil na Snežniku narejen sladolep, **Pepca Hreščak, Malči Kregar (Ježeva), Pavel Šketov, Slava Arko, Pavel Gustinčič, Franc Verbič, Andrej Žnidaršič (Strujbarjev), Pepe Logar in skrajno desno Pepe Žnidaršič (Zemljakov)**. Sedijo: **Mirko Žnidaršič (Lujkotov), Slavoj Kregar (Ježov) in Dušan Mikuletič (sin advokata Fortunata Mikuletiča)**. Del izletnikov je ostal pod vrhom, med njimi tudi **Saša Ličan in Fortunat Mikuletič**. Izlet na Snežnik je soupadal z 10. obletnico Črnodolske kočve, 20-letnico Ilirskega Sokola in 60-letnico bistriške čitalnice. Podatke nam je prijazno posredovala **Pepca Gržina Marinkotova**, sliko pa nam je za objavo odstopil **Janez Ličan**.

V letu 1924 steče obsežna vseitalijanska akcija zbiranja sredstev za postavitev velikega planinskega objekta na gozdni jasi na **Sviščakih pod Snežnikom**, največje italijanske planinske postojanke v vzhodnem delu države. Ob prisotnosti visokih civilnih, vojaških in italijanskih planinskih veljakov iz vse severne Italije so planinsko postojanko, imenovano **'Rifugio Gabriele D'Annunzio 1242 m'**, svečano odprli **12. septembra 1925**. Istočasno so odprli tudi 2 kilometra dolg odcep ceste v Grdo drago. Slovesnost je pokvarilo slabo vreme, saj se je nad Sviščaki in Ilirsko Bistrico utrgal oblak. Več kot sto vojaških šotorov, pripravljenih za goste, je ostalo praznih.

Napisna tabla bistriške podsekcije reške sekcije CAI ob vstopu v stavbo 'Caffe Roma' (danes Pizzerija Park) v letu 1926.

Rifugio Gabriele D'Annunzio, 1242 m na Sviščakih je bil odprt leta 1925. Lepa in velika planinska postojanka je pogorela v zadnjih dneh pred osvoboditvijo. Na levi je v ozadju majbno gospodarsko poslopje, nadzidano v šestdesetih letih, sedaj Planinski dom.

26. aprila 1926 ustanovi reška sekcija CAI v Il. Bistrici svojo planinsko podsekcijo (**Sottosezione di Bisterza**, kasneje **Sottosezione Vila del Nevoso**), njen predsednik pa postane bistriški italijanski župan **Carlo Ognibene**. Domačini sabotirajo dejavnost. Podsekcija v Bistrici životari in jo zato večkrat karajo, čeprav organizira nekaj odmevnih planinskih akcij.

V letu 1926 princ **Herman Schönburg Waldenburg**, lastnik večjega dela snežniških gozdov, ponudi vršni del Snežnika fašističnemu vodji **Mussoliniju**, le-ta pa darilo odstopi italijanskemu režimskemu pesniku **D'Annunzio**, ki tako postane **'Principe di Monte Nevoso'**.

Italijani **8. oktobra 1927** s posebnim dekretom reškega prefekta **F. Vivoria** bistriškemu planinske-

mu društvu uradno zaplenijo črnodolsko kočvo z 29 arov veliko parcelo vred in jo dodelijo reški sekciji CAI. Kočo preimenujejo v **Rifugio Benevolocolacevich-Walluschnig, Conca Nera 1060 m'** po treh, na Mont Blancu preminulih reških alpinistih in jo svečano odprejo **14. septembra 1930**.

Bližnja meja s tedanjo Jugoslavijo narekuje gradnjo novih polvojaških in vojaških objektov. **25. decembra 1935** odprejo Italijani velik planinski hotel **'Rifugio Guido Rey 1145 m'** na **Klanski polici**. Sledi gradnja novih cest po snežniških gozdovih in gradnja sistema podzemnih utrdb 'cavern', postavitve protitankovskih prepek in protiletalske opazovalnice tik pod vrhom Snežnika v štiridesetih letih. Italijanske oblasti še bolj omejujejo obiske, pa vendar postane Snežnik pravi božjepotni cilj prebivalcev iz vseh naselij v njegovem podnožju. Domači planinci obiskujejo še **Triglav, Mangrt, Krn ...**, vrhove, ki so tudi nesrečno pripadli Italiji.

Sledijo krvava leta druge svetovne vojne in velika, toliko let zamolčana pričakovanja domačih planincev.

Vojko Čeligoj

NAGRADNO VPRAŠANJE

Poleg nedavne predstavitve prve snežniške znamke smo bili Bistričani botri tudi eni od jugoslovanskih poštinih znamk.

V seriji petih poštinih znamk na temo "slikarska umetnost slovenskih slikarjev" **Jožeta Čiuh, Andreja Jemca, Rika Debenjaka in Janeza Bernika**, je 27. novembra 1982 izšla tudi znamka z reprodukcijo dela akademske slikarke, rojene Bistričanke.

Tokrat vas sprašujemo po imenu in priimku slikarke, prve Bistričanke, katere delo je bilo predstavljeno na poštinih znamki.

Vaše odgovore čakamo do 15. marca 1997, izžrebanko(ca) pa bomo nagradili z enoletno naročnino na naš mesečnik.

ODGOVOR

Polsestra pesnika **Dragotina Ketteja** je bila **FRANČIŠKA GAŠPERŠIČ**, roj. Špilar.

Snežnik bo eno leto brezplačno prejela **NATAŠA GRLI**.

Ob 50-letnici odprave rapalske meje

10. 2. 1947 je bila v Parizu podpisana mirovna pogodba med Italijo in Jugoslavijo

Mirovna pogodba je začela veljati **15. septembra 1947** in namen tega prispevka je - zaradi oživitve "zgodovinskega spomina" - orisati poglobitve mejnike boja za našo zahodno mejo. Primorska, za nas Slovence pojmovana kot dežela zahodno od tako imenovane rapalske meje, je bila kot izrazito prehodno ozemlje v zadnjih dveh stoletjih predmet razmejitve med sosednjimi državami: najprej med Italijo in habsburško monarhijo, po letu 1918 med italijansko in jugoslovansko državo, z letom 1991 pa je vstopila v te odnose Republika Slovenija.

Primorsko ozemlje je bilo po dunajskem kongresu leta 1815 do leta 1918 (z izjemo, ko so leta 1866 Slovenci iz najbolj zahodnega dela svojega narodnostnega ozemlja - Beneške Slovenije - pripadli Italiji) v okviru habsburške monarhije. Z začetkom prve svetovne vojne je naraščajoči italijanski imperializem spoznal možnost, da lahko uredni svoje ozemeljske zahteve na severni in vzhodni obali Jadrana, s tem pa se je primorsko vprašanje začelo vključevati v mednarodne odnose. Italija (od leta 1882 vključena v trojno zvezo z Avstro-Ogrsko in Nemčijo) je po začetku prve svetovne vojne leta 1914 tehtala, ali ji morda antanta (Francija, Velika Britanija in Rusija) lahko nudi več. Cena preloma s trozvezo je bil londonski pakt, podpisan leta 1915, ki je Italiji za vstop v vojno glede slovenskih in hrvaških narodnostnih ozemelj velikodušno obljubljal Trst, Kanalsko dolino (sicer del Koroške), Goriško - Gradiščansko, del Notranjske (ki je bila v sestavi Kranjske), Istro, del Dalmacije in večino jadranskih otokov. Italija je z vstopom v vojno kot cilj sicer oznanila osvoboditev njenih "neodrešenih" ozemelj, dejansko pa je hotela doseči ugodno strateško mejo na vzhodu in izhodišče za svoje cilje v srednji Evropi in na Balkanu. Ob vstopu Italije v vojno se je zahodno ozemlje Primorske na meji Avstro-Ogrske z Italijo spremenilo v bojišče. Po razpadu habsburške monarhije je Italija novembra 1918 vojaško zasedla vse območje, ki ji ga je zagotavljal londonski pakt, seveda s prekoračitvami, tako območje do Logatca in Snežnika, od tam pa do morja, vključno z Reko, ter na njem začela izvajati okupacijsko oblast.

Pariška mirovna konferenca v letih 1919/20 ni našla rešitve za razmejitve med novonastalo Jugoslavijo in Italijo. Jugoslavija se je sklicevala na narodnostno razmejitve, Italija pa na londonski pakt z dodatno zahtevo po Reki. Spomladi 1920 je mirovna konferenca prepustila vprašanje razmejitve neposredno Italiji in Jugoslaviji, rezultat dogovora med državama pa je bila rapalska pogodba, podpisana 12. novembra 1920, seveda s pritiskom Francije in Velike Britanije na Jugoslavijo. Italija je pridobila ozemlje zahodno od črte Peč - Triglav - Planina - Snežnik - Reka, ki naj bi postala neodvisna država, otoke Cres, Lošinj s pridruženimi otoki, v Dalmaciji Zadar, otoka Lastovo in Palagruž. Leta 1924 je bila z rimsko pogodbo priključena Italiji še Reka. Tako stanje je trajalo do druge svetovne vojne, ko sta Vrhovni plenum OF (16. septembra 1943) in ZAVNOH (20. septembra 1943) po kapitulaciji Italije ter splošni ljudski vstaji na Primorskem in v Istri, sprejela sklepa, da se slovenska oziroma hrvaška ozemlja, "podjarmljena od italijanskih imperialistov", priključijo matični domovini. Oba sklepa je na drugem zasedanju (30. novembra 1943 v Jajcu) potrdil tudi AVNOJ.

Ozemlja zahodno od rapalske meje, delno osvobojena v NOB, dokončno pa z akcijami in velikimi žrtvami slovenske partizanske vojske (IX. korpus in druge enote) ter jugoslovanske IV. armade aprila in maja 1945, so po drugi svetovni vojni ponovno postala občutljiva točka mednarodnih odnosov - tako kot element bodoče hladne voj-

ne med nastajajočima blokoma, kakor tudi kot oblika pritiska na novo Jugoslavijo. Zahodni zavezniki so iz svojih strateških razlogov takoj zahtevali, da se enote JA umaknejo iz Trsta, jugoslovanska vlada pa je podpisala beograjski sporazum o "Morganovi črti", ki je določal, da se te enote umaknejo na demarkacijsko črto med ustanovljeno angloameriško cono A in jugoslovansko cono B (sporazum v Devinu, 20. junija 1945). S tem sta bili iz zasedbene cone A izključeni Beneška Slovenija in Kanalska dolina. Zahtevi Jugoslavije, da se ji priključijo ozemlja po narodnostnem načelu, je nasprotovala Italija, ki so ji v večjem ali manjšem obsegu pomagale Francija, Velika Britanija in ZDA. V pripravi na mirovno pogodbo z Italijo je svet ministrov štirih velikih sil septembra 1945 določil anketno komisijo, ki naj bi na terenu ugotovila stanje narodnostnih odnosov. Aprila 1946 so bili nato predloženi štirje razmejitveni predlogi, na seji ministrov štirih velesil maja 1946 pa je obveljal francoski predlog bodoče razmejitve, ki je temeljil na načelu "etničnega ravnotežja", za območje Trsta z ožjo okolico pa naj se ustanovi samostojna državna enota - Svobodno tržaško ozemlje (STO). Končna redakcija mirovne pogodbe z Italijo je bila opravljena na konferenci zunanjih ministrov štirih velikih sil novembra 1946 v New Yorku.

10. februarja 1947 je torej sledil podpis mirovne pogodbe v Parizu, ki je stopila v veljavo 15. septembra 1947. Z mirovno pogodbo je bila določena nova, v bistvu današnja meja z zahodno sosedo, razen na območju ustanovljenega STO, razdeljenega na dve območji: na cono A s Trstom in okolico pod angloameriško upravo in cono B, ki je ostala pod jugoslovansko vojaško upravo s sedežem v Kopru. Na čelu STO naj bi bil guverner, ki bi ga moral postaviti Varnostni svet OZN sporazumno z Italijo in Jugoslavijo. S tem je bila odpravljena tudi krivična rapalska meja in ozemlje Primorske (razen dela STO) priključeno SR Sloveniji oziroma SFR Jugoslaviji.

V nadaljnjem razvoju je angloameriška uprava cono A praktično postopoma priključevala Italiji, tej politiki pa je Jugoslavija nasprotovala in je ob sporu leta 1953 izjavila, da se bo (in se je) enostranski priključitvi Trsta oziroma cone A Italiji uprla z vsemi sredstvi, čeprav se je zavzemala za sporazumno rešitev. Z utrditvijo svojega mednarodnega položaja po sporu s Stalinom oziroma Sovjetsko zvezo, je Jugoslavija dosegla, da je cona B s Spomenico s soglasju leta 1954 prešla pod upravo Jugoslavije (ki je na to območje razširila svojo civilno oblast), cona A pa pod upravo Italije. Ta sporazum je dolgoročno pripeljal do normalizacije odnosov med obema državama, kot rezultat tega dejstva in takratnega splošnega mednarodnega položaja pa sta vladi Jugoslavije in Italije 10. novembra 1975 v Osimu podpisali sporazum o mejni ureditvi (in drugih odnosih) s tem, da je izvršena razmejitve med državama še na območju ozemlja STO. Z ratifikacijo te pogodbe leta 1977 naj bi bilo dokončno rešeno vprašanje razmejitve med državama, če bodo revizionisti mirovali.

Aleksander Ternovec

KINOLOŠKI KOTIČEK

Kmalu bomo začeli šolati mlade pse

Pretokli smo se že skozi večji del zime in pred nami so toplejši in daljši dnevi. Pri kinološkem društvu seveda nismo spali, saj je ves čas, razen ob ponovnoletnem ledu v vsej dolini, potekala "pasja mala šola". Sedaj so kužki že postali psi in s pričetkom pomladi bomo začeli s "tazaresnim" šolanjem. Pokazalo se je, kako dobrodošla je takšna priprava psa na življenje v urbanem okolju, saj smo tudi iz neprilagodljivih, nezaupljivih in plašnih kužkov naredili pse, ki se brez problemov srečajo s tujimi osebami in niso agresivni do ljudi ne do drugih psov. Razumljivo je, da smo vse to dosegli ob prisotnosti vodnika. Veliko so se naučili tudi vodniki, ki so prihajali na srečanja, saj so spoznali, kako je treba opazovati psa in njegovo obnašanje, dobili pa so tudi veliko informacij o prehrani, cepljenjih, sprehodih, igri in še marsičem. Sedaj pa k pomembnim obvestilom.

• V marcu bomo pričeli z začetnim tečajem šolanja psov.

• Člani društva se bomo v četrtek, 6. marca 1997, ob 18. uri sestali na rednem občnem zboru, na katerem bomo pregledali naše dosedanje delo in se dogovorili, kako naprej. Vabila bodo člani prejeli po pošti.

• Vse lastnike, ki bi želeli izšolati in vzgojiti svojega kosmatega ljubljence (naj ima rodovnik ali pa je brez njega), vabimo na INFORMATIVNI SESTANEK, ki bo v četrtek, 6. marca 1997, ob 18. uri v prostorih Krajevne skupnosti Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 12 (stavba provizorija za občino). Na sestanku pridite brez psa! Edini pogoj je, da je vaš pes star najmanj 10 mesecev. Vse ostale informacije boste dobili na sestanku, v večernih urah pa tudi na tel. št. 41-310.

• DELOVNA AKCIJA v prostorih društva in okolici se bo začela v petek, 21. marca, ob 16. uri.

V zadnjih dneh nas je kar nekaj interesentov spraševalo o možnosti nabave mladega psa. Za vsakogar imamo čas, zato se bomo z vami pogovorili o tem, kaj si želite vi ali vaša družina. Ugotovili bomo, kakšne pogoje za življenje bi imel pes in za kakšen namen ga želi nabaviti posameznik; ali je za nekoga bolj primeren službeni ali družinski pes, ali bi imeli velikega ali majhnega psa in drugo. V naslednji številki bomo o tem napisali nekaj več.

Sedaj pa še k nagradnemu vprašanju, saj nekateri komaj čakate, da bi preizkusili svoje kinološko znanje. **NAGRADNO VPRAŠANJE:** Najmanj kolikšne dimenzije naj bi imel pesjak in kolikšne pasja utica za srednje velikega psa (nemški ovčar, doberman, zlati prinašalec)? Prvi bralec(ka) Snežnika, ki bo pravilno odgovoril ali odgovorila na vprašanje, bo prejel(a) praktično nagrado Kinološkega društva Ilirska Bistrica. Nagrada pa, kot veste, ostane skrivnost do izida naslednje številke časopisa. Želimo vam veliko sreče pri iskanju podatkov in sporočanju pravilnega odgovora. Številka telefona, na katerega lahko sporočite odgovor in svoje podatke, je 41-310.

Vsem bralcem Snežnika, še posebej pa lastnikom psov, lep kinološki pozdrav. (vš)

VRTIČKARSTVO

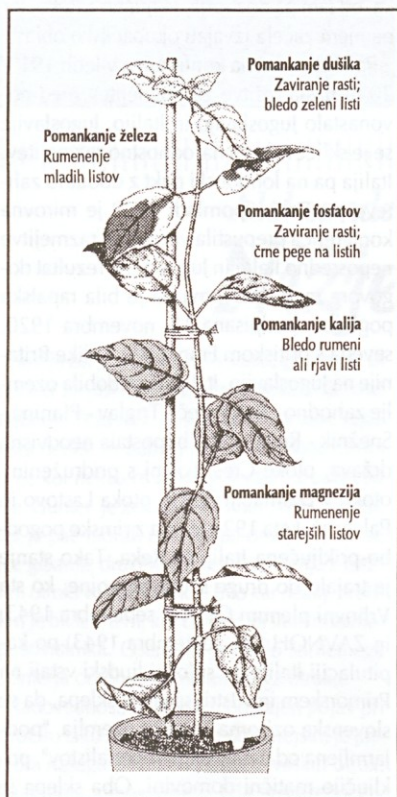
Problemi pri gnojenju rastlin

O vlogi rastlinskih hranil obstaja veliko mnenj, zaradi nesporazumov pa pogosto prihaja do napak pri razmnoževanju in vzgoji rastlin. Za uspešno rast rastlin so pomembni trije glavni elementi: dušik, kalij in fosfor, poleg njih pa kot osnovna sredstva za izgradnjo še ogljikov vodik in kisik. V drugi najpomembnejši skupini elementov, ki jih rastline potrebujejo v večjih količinah, so kalcij, magnezij in žveplo, medtem ko molibden, kobalt, mangan in bor niso toliko pomembni.

Dušik je nujno potreben za pospeševanje rasti. Pomanjkanje dušika zavira razvoj rastlin; listi postanejo blede barve in majhni, rastlina ima malo cvetov in plodov. Preveč dušika pa povzroča oblikovanje več listov kot cvetov, nastajanje lesnih poganjkov in nabuhnjenih plodov, ki niso primerni za konzerviranje. Amonijev dušik je v vodi slabo topen, zato ga rastline sprejemajo počasi in le prek talnih bakterij. Dušik v obliki solitra pa je v vodi zelo topen in ga rastline hitro porabijo. Vsekakor je dušik pomembna sestavina pri oblikovanju (nastajanju) kalčka, korenin, stebel in cvetov. Kot proteinska komponenta je tudi nujno potreben pri razvoju fiziognomije kromosomov.

Kalij pospešuje razvoj rodnihih brstov, povzroča zgodnje zorenje in sklep rasti, povečuje odpornost proti mrazu in gnilobi ter izravna pomanjkljivosti preobilnega gnojenja z dušikom. Če je motena presnova rastlin zaradi pomanjkanja kalija, se lahko pri sadnem drevju začnejo sušiti vršički poganjkov, listje pa postane rumeno ter pegasto. Pepelika (kalijev karbonat) je na primer potreben kot katalizator povsod tam, kjer se dogajajo kemične reakcije. Pri gnojenju sta kalij in kalcij v tesni zvezi. Če gnojimo s kalijem, v zemlji ne sme manjkati apnenec in obratno.

Fosfor, ki se normalno uporablja v obliki fosfatov, ima dve glavni funkciji pri rasti rastlin: je bistvena sestavina zelo specializiranih proteinov, ki odredajo (konstituirajo) kromosome, in osnovna energija, potrebna znotraj različnih kemičnih reakcij v rastlini. Fosfor pospešuje nastanek beljakovin, cvetnih in plodnih nastavkov ter hitrost zorenja. Brez fosforja se ne more oblikovati klorofil; če ga je premalo, se oblikuje manj plodov, listje pa je pegasto ali črno.

Ostali mikroelementi niso tako potrebni kot že navedena samostojna gnojila, saj le dva - magnezij in železo - lahko povzročata probleme. Najpomembnejša funkcija magnezija je formacija klorofila. Če ga je premalo, starejši listi rumenijo. Ker je bazičen, veže kisline v tleh. **Železo** ima podobno funkcijo kot magnezij, saj ga rastlina potrebuje za nastajanje klorofila. Pomanjkanje železa povzroča bledico ali klorozo, ki jo spoznamo po rumeno obarvanem mladem listju.

Maggid

KVIZ

Se boste pridružili Klubu VRAŽJIH BABNIC?

Odgovorite na spodnja vprašanja in primerjajte rezultat v BOMBOMETRU. Ugotovili boste, če ste kandidatka za članico Kluba vražjih babnic - in ne pozabite: Nikar se ne jezite, vse mu poberite!

1. STE ...

- a) ljubeča in razumevajoča soproga, ki je za uspeh svojega moža žrtvovala lastno poklicno kariero?
b) brezskrbnica, nora na denar in z jedro ritko?

2. STE ...

- a) med skrbjo za družino, ki si jo je mož vedno želel, pozabili na svojo postavo, a se vseeno zase in zanj - trudite brzdati kilograme in si pomagata celo s plastičnimi operacijami?
b) brezskrbno zrasli iz plenice in nikoli nobene zamenjali?

3. KO POGLEDATE SVOJEGA MOŽA, VIDITE ...

- a) ljubljeno osebo, s katero boste živeli do konca svojih dni,
b) krznen plašč in ferrarija.

4. KO SE V POSTELJI STISNETE K NJEMU, VAS ON ...

- a) zaspano poboža po licu in zasmrči,
b) zaspano poboža po licu in zagodrnja, da odidite, rekoč: "Zjutraj te pokličem v službo."

5. OD ZAKONA PRIČAKUJETE ...

- a) urejene družinske razmere in zakonca, ki vas podpira?
b) krznen plašč in ferrarija?

b) krznen plašč in ferrarija?

6. KO SE POGLEDATE V OGLEDALO, VIDITE ...

- a) štiridesetletnico, ki se z vsemi močmi trudi prebroditi vsakodnevne težave,
b) da morate k frizerju in na počitnice ob morju.

7. KO SE OZRETE NAZAJ V SVOJE ŽIVLJENJE, VIDITE ...

- a) urejeno družino, žrtve in neizpolnjene sanje,
b) srednjo šolo.

8. ZA VAS JE SPOLNOST ...

- a) zblizanje z ljubljeno osebo,
b) zblizanje s krznenim plaščem in ferrarijem.

9. SPROSTITVEJ JE ZA VAS ...

- a) da odpeljete otroke v šolo, malce šivate in se s prijateljicami dobite na popoldanskem kletu,
b) da imate dovolj časa za ličenje in frizerja.

10. MAŠČEVANJE JE ...

- a) sladko,
b) zelo zapletena beseda.

BOMBOMETER

Več odgovorov a - kandidatka za klub Ste močna neodvisna in predana žena. Večino svojega življenja ste posvetili spremljanju moževe kariere in družini - žal ste neumni. Poiščite dobrega odvetnika, pridružite se Klubu vražjih babnic in naredite seznam reči, ki mu jih boste poberali.

Več odgovorov b - razmislite

Ste mladi, seksi in edina skrb, ki jo imate, je najti najbolj moderne kavbojke, ki bodo poudarile vašo postavo. Moški svet je vaš svet - a mislite naprej: čez deset let boste morda tudi sami ustanovili Klub prevrženih babnic. Saj veste - čas teče.

Če ste postali kandidatka za članico Kluba vražjih babnic, zaslužite pomoč. Kandidatke naj na uredništvo Snežnika (Bazoviška cesta 40) do srede, 5. marca, pošljejo naslednje podatke: ime in priimek, točen naslov in telefonsko številko. Snežnik bo podprl prizadevanja 20 kandidatk tako, da jim bo podaril vstopnico za ogled filma 'Klub vražjih babnic' v četrtek, 6. marca 1997 ob 20.30. O dvigu vstopnic bomo izrečane kandidatke pravočasno obvestili, po ogledu filma pa bodo že vedele, kako in kaj. Naj živi 8. marec, dan žen!

SLIKOVNA KRIŽANKA

	MALA AZIJA	SRBSKI JUNAK	DODATEK SNOVI	RAZTRGANINA	OKRAS NA MINARETU					
PRADČE AMELUNGOV										
ARABSKI TERORIST										
TUJE ŽENSKO IME										
PLEMENSKI ZNAK KAREL ERBEN										
								CANKAR IVAN		
SESTAVIL: M. M.	ZNANSTVENO DELO	ENERGETSKI OBJEKT	BIVŠI KOŠARKAR OLIMPIJE NESMISEL					ENAKI ČRKI PETER VILFAN	PREBIVALIŠČE	1. IN 3. VOKAL
JEDILNI LIST								IGLAVEC Uvodni del ARJE		
INDONEZIJSKI OTOK								ITALIJ. IGRALKA GRŠKA SOJENICA		
IME PLESALCA KELLYJA										NAJVIŠJA GORA MOUNT ...
NEZNANKA V MATEMATIKI				SLOVENSKA SMUKAČICA	REKA V ANGLIJI	MESTO PRI KRAŠNOJARSKU				REKA V FRANCIJI VELIKANOVIC
RUSKA TRAVNATA RAVNINA						TUJA IN NAŠA ČRKA NEMSKA IGRALKA		RUSKI POLITIK IME COPLANDA		
PREDILIRSKA BISTRICE								HRVAŠKI PISATELJ		RIMSKI POZDRAV ŽENSKO IME
AMERIŠKA PEVKA								NAPITEK		PLOSKOVNA MERA KANCER
ENAKI ČRKI										SKAND. M. IME GRAND PRIX
TUJE ŽENSKO IME										VRSTA SKRILAVCA
IME PISATELJA LONDONA										POŠTNA POSILJKA

Rešitev križanke iz januarske št. (vodoravno): Prica, Laval, anode, kibic, Janez, Petan, aid, žapon, kavarna, uradi, Johannes, Miroslav, Leotar, ES, Berti, izvidi, Rtnji, čas, ŠV, oni, SA, NT, Eoka, skok, adut, KK, LK, tm, Amerika, Vir, Aasen, pokojnica, start, tkalnica.

Občina
Ilirska Bistrica

Gozdno
Gospodarstvo
Postojna

LESONIT D.D.

Lesno kemična industrija
6250 Ilirska Bistrica, Slovenija
Nikole Tesle 11, p.p. 49
Telefon: n.c. +386 (0) 67 41 241
Telex: 34 125 leson si
Telefax: +386 (0) 67 41 433, 41 547

transport
terminal
ilirska bistrica

Plama-pur

PIVKA
perutninski kombinat
Neverke 30
6256 KOŠANA

**CENJENE KUPCE VABIMO,
DA OBIŠČEJO DELIKATESO
IN AGROTRGOVINO NA KALU.**

ZA VAS IMAMO:

- široko paleto svežega in zamrznjenega piščančjega mesa
- izdelke iz perutninskega mesa
- konzumna jajca po izredno ugodni cenah
- vse vrste peletiranih krmil za živali
- dan stare piščance

Informacije po telefonu:

067/51-030 ali **067/55-810**

**POSTANITE IN OSTANITE
NAŠI ZVESTI KUPCI!**

TRUDIMO SE, DA BI PROIZVODNJA MESA
ČIMPREJ STEKLA V NAŠI PRENOVLJENI
KLAVNICI, DA BO PONUDBA ŠE PESTREJŠA
IN KVALITETNEJŠA.

BODITE Z NAMI IN USPELO NAM BO!

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

TORIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

IRBIS

IRBIS d.o.o.
KOSEZE 32C
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe z artikli za osebno in splošno higieno nudimo usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

URNIK

VSAK DAN 7-14
PRVA SOBOTA V MESECU 8-12

**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**

Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- medicinska kozmetika
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- Chicco program za otroke in otroška hrana

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke na naročilnice (recepte).

Cankarjeva 24, 6250 ILIRSKA BISTRICA

primorje
ajdovščina
ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE
IN
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICI - LINEA ART
Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

PUR PLATEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV
Telefon: 066/88-016
Telefax: 066/88-033

PE PODGRAD
Podgrad 110
6244 PODGRAD
Telefon: 067/85-031, 85-210

OSCAR

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

OSKAR SAMSA s.p.
Maistrova 17, 6250 ILIRSKA BISTRICA, TELEFON: 067/41-101

SERVISIRAMO VSE VRSTE GOSPODINJSKIH APARATOV
(GORENJE, CANDY, ZANUSSI ...)

DELOVNI ČAS

VSAK DAN OD 8⁰⁰ DO 14⁰⁰ URE IN OD 16³⁰ DO 18³⁰
SOBOTA OD 8⁰⁰ DO 12⁰⁰ URE

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	90.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	45.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	22.500 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	11.250 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.700 SIT

Cena dvoobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite: "GA commerce",
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel.: 067/81-297, fax: 067/41-124

Snežnik

UREDNIŠTVO

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____

ŠPORTNIKI LETA 1996

Podeljena priznanja Janka Kovačiča

Tamara Matko je članica Trap kluba Ilirska Bistrica in že od leta 1993, ko se je začela ukvarjati s streljanjem na glinaste golobe, beleži nadpovprečne rezultate ne samo v ženski, ampak tudi v moški mladinski konkurenci. Strelska zveza Slovenije je Tamara lani že drugič zapored proglasila za trap strelko leta. V obrazložitvi predloga za sezono 1996 pa so v klubu navedli še naslednje rezultate: 1. mesto na državnem mladinskem prvenstvu, 1. mesto med mladinkami v ligaškem tekmovanju, v šestih krogih 3. lige je za mladinsko ekipo domačega kluba v petih nastopih enkrat osvojila tretje mesto in štirikrat zmagala, skupaj z Andražem Lipoltom in Sandijem Rolihom je uspešno nastopala tudi za člansko ekipo iz Ilirske Bistrice, ki je bila na koncu tekmovanja v 1. ligi tretja, je lastnica državnega rekorda za mladinke -105 golobov od 125 možnih je zadela na dvo-boju Hrvaške in Slovenije, ki je potekal 25. in 26. maja 1996 na Črnih njivah. Tamara Matko je na osnovi doseženih rezultatov tudi kategorizirana športnica mladinskega razreda.

Andraž Čeligoj (Lokostrelski klub Ilirska Bistrica) je bil že kot mladinec v vrhu slovenskega lokostrelstva. Kljub odličnim rezultatom pa mu je manjkala pika na i oziroma najbolj žlahtno priznanje z državnih prvenstev. To mu je uspelo doseči letos, ko je prav pred domačim občinstvom postal državni prvak v disciplini FITA Arrowhead. Ta naslov mu je prinesel tudi naziv kategoriziranega športnika državnega razreda. V skupnem seštevku slovenskega pokala je lani osvojil 6. mesto, leto poprej pa je bil celo drugi. Andraž je študent Fakultete za šport v Ljubljani in je tekmoval za slovensko študentsko reprezentanco tudi na lokostrelski univerziadi v Franciji, kjer je osvojil 32. mesto, nekaj odličnih rezultatov pa je v lanskem letu dosegel tudi na raznih klubskih mednarodnih tekmovanjih. Poleg tekmovalnih rezultatov moramo poudariti tudi njegovo trenersko uspešnost, saj je sodeloval pri delu mladinske reprezentance s compound loki na pokalnih tekmah v Evropi in na mladinskem svetovnem prvenstvu v Združenih državah Amerike, kjer je osvojila celo 2. mesto.

Kristofer Štemberger, Domen Gobec in Robert Čurlič (Karate klub Ilirska Bistrica) so nastopili na državnem prvenstvu, ki je bilo marca 1996 v Škofji Loki in kot ekipa z brezhibno izvedbo kate "unsu" osvojili naslov članskih državnih prvakov. S tem rezultatom so po kriterijih Odbora za vrhunski šport pri Olimpijskem komiteju Slovenije postali športniki državnega razreda in si priborili pravico, da v sestavi slovenske reprezentance nastopijo na evropskem članskem prvenstvu, ki je bilo maja 1996 v Parizu. Na tem tekmovanju so osvojili 13. mesto.

Nejc Glavaš (Karate klub Ilirska Bistrica) je v letu 1996 tekmoval kot mlajši deček. Med številnimi uspešnimi nastopi v njegovi konkurenci je treba omeniti 2. mesto v borbah na državnem prvenstvu za mlajše kategorije v Murški Soboti, 2. mesto v borbah na 1. pokalni tekmi Karate zveze Slovenije v Lenartu, 3. mesto v borbah na 2. pokalni tekmi KZS v Ljutomeru in 2. mesto na mednarodnem karate turnirju v Zgoniku.

Špela Muha (Karate klub Ilirska Bistrica) je v letu 1996 tekmovala v konkurenci mlajših mladink in dosegla 4. mesto v kateh na državnem prvenstvu v Lenartu, 3. mesto v kateh na mednarodnem mladinskem turnirju v Nürnbergu, ki je veljalo kot neuradno evropsko prvenstvo, 3. mesto v kateh na mednarodnem karate turnirju v Trbovljah, 1. mesto v kateh na mednarodnem karate turnirju v Zgoniku, 3. mesto v kateh na 1. pokalni tekmi v Lenartu in 1. mesto na 2. pokalni tekmi v Ljutomeru.

Andrej Primc (Karate klub Ilirska Bistrica) je v lanskem letu nastopal kot starejši deček in dosegel naslednje vidnejše rezultate: 4. mesto v kateh na mednarodnem karate turnirju v Zgoniku in 1. mesto v borbah na 1. pokalni tekmi v Lenartu.

Mladen Kablar (Karate klub Ilirska Bistrica) je kot mlajši mladinec v tekmovalni sezoni 1996 dosegel 5. mesto na mednarodnem mladinskem karate turnirju v Nürnbergu, 3. mesto v kateh in

Mlade športnice in športniki. Z leve: Mojca Klanšček, Urška Hrvatina, Mladen Kablar, Jan Šuštar, Andrej Primc, Nejc Glavaš in Špela Muha.

4. mesto v borbah na 2. pokalni tekmi v Ljutomeru, 2. mesto v kateh na mednarodnem turnirju v Zgoniku ter dve 3. mesti na državnem prvenstvu in borbah in kateh v Žalcu.

Urška Hrvatina (Lokostrelski klub Ilirska Bistrica) je v letu 1996 zadnjič tekmovala v kategoriji deklic. Očitno je bila v preteklih letih zelo prizadeta, saj je bila boljša od konkurentk. Tudi letos, ko tekmuje med kadetinjami, je ena izmed najboljših. Urška je v preteklem letu dosegla kopico odličnih rezultatov, zato omenjamo le najpomembnejše: je skupna zmagovalka Slovenskega pokala za leto 1996 z golim lokom v svoji kategoriji, postala je državna prvakinja v disciplinah na prostem (Forest round, 900 krogov in Arrowhead), je dvoranska državna prvakinja, zmagala pa je tudi na šolskem državnem prvenstvu v dvorani in na prostem.

Jan Šuštar (Lokostrelski klub Ilirska Bistrica) šteje šele 11 let, vendar je v konkurenci dečkov (do 15 let) že izjemno perspektiven tekmovalc. V lanski sezoni je takorekoč eksplodiral in dosegel nekaj odličnih rezultatov: v prvi vrsti je treba navesti njegov državni rekord za dečke v dvorani

(489 krogov), je državni prvak v kategoriji dečkov z golim lokom v disciplinah 900 krogov in Forrest round, državni šolski prvak v dvorani in na prostem, osvojil je drugo mesto na državnem prvenstvu v Arrowheadu, tretji je bil na dvoranskem državnem prvenstvu, poleg nekaterih zmag na močnih turnirjih pa je še najbolj vesel skupne zmage v Slovenskem pokalu v svoji kategoriji.

Mojca Klanšček je atletinja. Njeni disciplini sta predvsem skok v daljino in skok v višino. V preteklem letu je za OŠ D. Ketteja dosegla naslednje vidnejše rezultate: pet zmag in eno drugo mesto na občinskih in področnih šolskih tekmovanjih, v finalu atletskega šolskega pokala je osvojila odlično 6. mesto v skoku v višino, za Atletski klub Postojna pa dosega solidne uvrstitve v tekmah za Slovenski pokal in na državnih prvenstvih. Njen najboljši rezultat v letu 1996 je vsekakor 3. mesto v skoku v višino za dekleta na finalu Atletskega pokala Slovenije v Kopru, omeniti pa je treba tudi 6. mesto na dvoranskem državnem prvenstvu v njeni kategoriji, ki ga je dosegla pred kratkim.

Športna zveza Ilirska Bistrica

ROKOMET

Dan rokometeta

Rokometni klub Ilirska Bistrica je v soboto, 22. februarja 1997, v okviru dneva rokometeta predstavil vse svoje selekcije.

Kombinirana ekipa mlajših in starejših deklic je gostila vrstnice z lga. Mlajše deklice so svoj del tekme izgubile (0 : 9), starejše deklice pa so bile boljše (11 : 9), tako da se je srečanje končalo z rezultatom 11 : 18 za ŠD Mokrc. Na tekmi se je izkazala Bistričanka Maja Cubr, ki je izankam zabila kar 11 golov.

V nadaljevanju so veterani igrali proti ekipi Sviš iz Ivančne Gorice. Kljub trudu domačinov, da bi tekmo rešili v svojo korist, so se morali zadovoljiti z neodločenim rezultatom 14 : 14. Strelci za domačo ekipo so bili Novak (7), Dimnik (5) in Grubič (2).

V zaključni tekmi večera so se prvič v letu 1997 predstavile tudi članice. Ponovno so gostile simpatično zamejsko ekipo Kras iz Zgonika. Kljub velikemu napredku v igri so domačinke tekmo izgubile z rezultatom 11 : 18. Škrab (4), Šepec (5), Tomšič (1), Kastelic (1) in Dekleva (2) so bile strelke za domačo ekipo. V februarju in marcu bodo rokometiške odigrale kar nekaj prijateljskih tekem, tako da bi bile čimbolj pripravljene na start spomladanskega dela prvenstva.

Zahvaljujemo se vsem sponzorjem, ki so nam pomagali pri organizaciji dneva rokometeta ter gledalcem za obisk in vzpodbujanje na tekmah.

RK Ilirska Bistrica

Maja Cubr (št. 7) v akciji

SMUČANJE

Smučarji uspešni na Pokalu treh dežel

V nedeljo, 2. februarja, je Smučarski klub Snežnik iz Ilirske Bistrice skupaj s smučarskim kluboma iz Devina in Šentjanža organiziral tradicionalni X. POKAL PRIJATELJSTVA TREH DEŽEL. 320 smučarjev iz devetih klubov iz Slovenije ter iz italijanskega in avstrijskega zamejstva se je v veleslalomu pomerilo na Starem Vrh pri Škofji Loki. Smučarji so nastopili v dvajsetih kategorijah, Bistričani pa so ekipno zasedli tretje mesto.

Danica Poročnik, Ivanka Mikuletič in Nija Šircelj so med damami zasedle prva tri mesta, Nadja Baša je bila najboljša med starejšimi članicami, v kategoriji mlajših cici-bank sta drugo in tretje mesto zasedli Anja Povalec in Tina Zidar, Manca Možina pa je bila pri mlajših mladinkah druga. Četrta mesta v svojih kategorijah so zasedli Neda Verman, Marjan Frank, Borut Belčič, Maja Cubr in Sebastijan Lovec. Jože Božič in Sandro Ujčič sta bila šesta, David Kožman in Andraž Čeligoj sedma, osmo mesto so zase-

Pokrovitelji tekmovanja so bili bistriški devinski in šentjanški župan. Namen POKALA TREH DEŽEL, ki je bil organiziran za deseto leto zapored, ni le tekmovanje in uvrstitve v smučanju. Cilji pokala so tudi politični, saj pomaga vzdrževati prijateljske stike med Slovenci iz domovine in zamejstva.

Vodstvo bistriškega kluba je z organizacijo in rezultati zadovoljno. Ekipno tretje mesto za SK Portorož in SK Šentjanž ter dobre uvrstitve posameznikov so prvi vidni uspehi bistriških ljubiteljev belih strmin.

Del bistriške ekipe z osvojenimi priznanji (Foto: E. Seles)

dli Teo Šircelj, Marjetka Vrh, Sebastijan Ivančič in Urška Perenič. Dobro so smučali tudi Brane Možina, Sara Ujčič, Rok Primc, Vanja Benigar in Robert Muha (vsi deveti) ter Elizabeta Benigar in Dolores Lapuh, ki sta bili deseti.

nekaž letih. Kaže, da so bistriški smučarji na pravi poti, še posebej pa je razveseljivo ogromno zanimanje za smučanje med novnošolsko mladino. To in resno delo mladimi pa zagotavlja dobre rezultate v prihodnosti.

Suzana Lovčič

KOŠARKA

Znani finalist OKL

S tekmami 6. in 7. kroga v B skupini se je v soboto in nedeljo, 22. in 23. februarja, zaključilo predtekmovanje v OBČINSKI KOŠARKARSKI LIGI. Za nastop v polfinalu, v katerem se bosta pomerili dve najbolje uvršteni ekipi iz vsake skupine, se je potegovalo 13 ekip.

Pari so že znani, saj je v A skupini prepričljivo in brez poraza zmagala ekipa KLUB ŠTUDENTOV. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa ŠPORT BAR, od katere so bili boljši le študenti.

Tekmovanje v B skupini je potekalo dlje, saj je sodelovalo 7 ekip, zato sta bila odigrana dva kroga več. Kdo bo nastopil v polfinalu, pa ni bilo znano do zadnje tekme 7. kroga, v katerem sta se pomerili ekipi KNEŽAK in TRNOVO. Zmago si je priborila ekipa Knežaka šele v zadnjih minutah tekme in se skupaj z ekipo PALETE uvrstila v polfinale.

Tako se bosta v petek, 28. februarja, v Športni dvorani OŠ A. Žnideršiča pomerila naslednja para: ob 19. uri KNEŽAK in ŠPORT BAR, ob 20. uri pa KLUB ŠTUDENTOV in PALETE.

Prvak OKL bo znan v soboto, 1. marca, ko se bosta v prvi tekmi za 3. mesto ob 14. uri pomerili poraženi ekipi, uro kasneje pa se bosta v tekmi za 1. mesto srečali še zmagovalni ekipi iz polfinala.

Organizator, Športna zveza Ilirska Bistrica, in izvajalec tekmovanja, Košarkarski klub Plama-Pur, bosta po zadnji tekmi vsem štirim finalistom podelila pokale.

Z. Debevc

LESTVICA OBČINSKE KOŠARKARSKÉ LIGE '97

6. in 7. krog

A SKUPINA

1. KLUB ŠTUDENTOV	+ 103
2. ŠPORT BAR	+ 66
3. PLAMA-PUR	+ 8
4. GG IL. BISTRICA	- 33
5. VEL. BUKOVICA	- 54
6. HO	- 90

B SKUPINA

1. KNEŽAK	+ 64
2. PALETE	+ 77
3. TRNOVO	+ 46
4. KOČANIJA	+ 12
5. BITNJA	- 39
6. GLUMCI	- 41
7. OLD BOYS	- 119